

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ФАРМАЦЕУТСКА КОМОРА
The Pharmaceutical Chamber of Serbia

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ФАРМАЦЕУТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ
за 2022. годину

Фармацеутска комора Србије (у даљем тексту: Комора), основана је Законом о коморама здравствених радника (Сл. гласник РС“, бр. 107/2005, 99/2010 и 70/2017 - одлука УС) као независна професионална организација са циљем унапређивања услова за обављање професије дипломираних фармацеута, заштите њихових професионалних интереса, организованог учешћа на унапређивању и спровођењу здравствене заштите и заштите интереса грађана у остваривању права на здравствену заштиту. Комора обавља послове у централи Коморе, у Београду, и преко својих организационих јединица у Београду, Крагујевцу, Новом Саду и Нишу.

Фармацеутска комора Србије , Мутапова 25, Београд; са Огранком Београд у сопственом простору површине 231 м ² .
Огранак Крагујевац у Крагујевцу, Црвеног крста 7, локал 23, у сопственом простору површине 32,00м ² .
Огранак Војводина у Новом Саду, Хајдук Вељкова 11, локал А 204/2, у сопственом простору површине 47,00м ² .
Огранак Ниш са КиМ у Нишу, Зеленгорска 4, локал 2, у сопственом простору површине 36,97м ² .

У току 2022. године Комора је имала једанаесторо запослених од којих је осморо запослено на неодређено време а директор Коморе и двоје запослених је радило на одређено време. Поред тога, у 2022. години једно лице је било ангажовано на раду ван радног односа уговором о допунском раду.

Табела 1. Квалификациона структура запослених

ОРГАНИЗАЦИО НА ЈЕДИНИЦА	РАДНО МЕСТО	СТЕПЕН СТРУЧНЕ СПРЕМЕ И БРОЈ ИЗВРШИЛАЦА		ЗВАЊЕ
Фармацеутска комора Србије	Директор	VII/2	1	Дипл. фарм.
	Генерални секретар	VII/2	1	Дипл. фарм. спец.
	Стручни сарадник за опште и правне послове и јавне набавке	VII	1	Дипл. правник
	Пословни секретар Коморе	IV	1	Техничар за управне послове
	Референт административних послова	IV	1	Биротехнички техничар
Огранак Београд	Секретар Огранка	VII	1	Дипл. фармацеут
Огранак Крагујевац	Секретар Огранка	VII	1	Дипл. правник
Огранак Ниш са КиМ	Секретар Огранка	VII	1	Дипл. ецц

	Координатор за развој апотекарске праксе	VII/2	1	Дипл. фарм. спец.
Огранак Војводина	Секретар Огранка	VII	1	Дипл. фармацевт/Дипл. правник

ЧЛАНСТВО - Подаци на дан 31.12.2022.					
Врста чланства	Београд	Крагујевац	Ниш са КиМ	Војводина	Укупно
Добровољни	339	114	132	198	783
Обавезни	2524	1843	1312	1542	7221
Приправник	70	34	24	45	173
Укупно:	2933	1991	1468	1785	8177

У току 2022. године, Комора је обавила следеће послове:

РАД ОРГАНА ФКС У 2022. ГОДИНИ

У 2022. години одржане су: 5 седница Скупштине (од чега 3 електронске), 7 седница Управног одбора (од чега 4 електронских), 3 седнице Надзорног одбора (од чега 1 електронска), 6 седница Етичког одбора (од чега 4 електронске), 1 седница Одбора за јавне апотеке, 1 седница Одбора за болничке апотеке и 1 заједничка седница оба одбора (електронска).

Сви чланови Скупштине, Управног, Надзорног и Етичког одбора су уредно и на време информисани о свим активностима везаним за рад у одговарајућим органима и телима и узимали активно учешће у истим.

На огранцима Коморе редовно су одржавани састанци, на којима су усвојени планови рада огранака за текућу годину, усвојени извештаји о раду из претходне године, разматрани предлози за измену и допуну законске регулативе, разматрана актуелна проблематика у апотекарском сектору, информисани чланови о поступку обнављања лиценци и др.

ОБАВЉАЊЕ ПОВЕРЕНИХ ПОСЛОВА, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ:

Табела 2. Извештај о обављању поверених послова

Број донетих решења у вези лиценце:	2021	2022	%
Решење о издавању одобрења за самостални рад-лиценце	461	375	81,34
Решење о обнављању одобрења за самостални рад - лиценце	524	2448	467,17
Дубликати одобрења за самостални рад-лиценци	2	0	
Решење о издавању одобрења за самостални рад-лиценци за област специјалистичку, стицање звања	0	1	
Решење о одузимању одобрења за самостални рад - лиценце	0	0	
Решења о привременом одузимању лиценце	160	226	141,25

Решења о продужавању важења привремено одузете лиценце	20	15	75
Решење о утврђивању права на поседовање одобрења за самостални рад –лиценце	0	0	
Решења о одбијању захтева за издавање одобрења за самостални рад – лиценце	1	3	300
Решења о поништавању решења о издавању одобрења за самостални рад – лиценци	0	0	
Решења о понављању поступка за издавање одобрења за самостални рад – лиценце	0	0	
Уверења	46	51	110,87
ИД легитимације	1206	2913	241,54
Огранак Београд	2021	2022	%
Решење о упису у именик	164	113	68,9
Решење о упису приправника у именик	30	50	166,67
Решења о упису по промени огранка	46	34	73,91
Решења о промени података	439	347	79,04
Решења о престанку чланства по захтеву члана	60	89	148,33
Решења о престанку чланства по службеној дужности	21	52	247,62
Решења о престанку чланства по основу смрти	0	11	
Потврда у вези отварања апотеке	5	3	60
Захтев за издавање лиценце	145	117	80,69
Захтев за обнову лиценце	192	844	439,58
Промена података без доношења решења	104	80	76,92
Закључци о покретању поступка по службеној дужности за неплаћене чланарине	79	4	5,06
Извештај/потврде о одржаним акредитованим програмима КЕ	1446	1975	136,58
Огранак Војводина	2021	2022	%
Решење о упису у именик	61	50	81,97
Решење о упису приправника у именик	44	35	79,54
Решења о упису по промени огранка	18	15	83,33
Решења о промени података	318	175	55,03
Решења о престанку чланства по захтеву члана	66	15	22,73
Решења о престанку чланства по службеној дужности	13	14	107,69
Решења о престанку чланства по основу смрти	8	0	
Потврда у вези отварања апотеке	2	0	
Захтев за издавање лиценце	90	48	53,33
Захтев за обнову лиценце	123	514	417,89
Промена података без доношења решења	53	28	52,83
Закључци о покретању поступка по службеној дужности за неплаћене чланарине	44	0	
Извештај/потврде о одржаним акредитованим програмима КЕ	239	224	93,72
Огранак Крагујевац	2021	2022	%
Решење о упису у именик	95	97	102,1
Решење о упису приправника у именик	16	30	187,5
Решења о упису по промени огранка	21	16	76,19
Решења о промени података	269	175	65,05
Решења о престанку чланства по захтеву члана	42	14	33,33
Решења о престанку чланства по службеној дужности	21	6	28,57
Решења о престанку чланства по основу смрти	5	3	60

Потврда у вези отварања апотеке	4	4	100
Захтев за издавање лиценце	125	96	76,8
Захтев за обнову лиценце	122	684	560,65
Промена података без доношења решења	66	51	77,27
Закључци о покретању поступка по службеној дужности за неплаћене чланарине	48	7	14,58
Извештај/потврде о одржаним акредитованим програмима КЕ	954	1199	125,68
Огранак Ниш са КиМ	2021	2022	%
Решење о упису у именик	94	71	75,53
Решење о упису приправника у именик	11	21	190,91
Решења о упису по промени огранка	12	11	91,67
Решења о промени података	294	214	72,79
Решења о престанку чланства по захтеву члана	23	28	121,74
Решења о престанку чланства по службеној дужности	4	2	50
Решења о престанку чланства по основу смрти	5	6	120
Потврда у вези отварања апотеке	17	9	52,94
Захтев за издавање лиценце	112	81	72,32
Захтев за обнову лиценце	97	400	412,37
Промена података без доношења решења	72	83	115,28
Закључци о покретању поступка по службеној дужности за неплаћене чланарине	6	3	50
Извештај/потврде о одржаним акредитованим програмима КЕ	538	910	169,14

У току 2022. године континуирано се спроводио поступак обнављања лиценце члановима Коморе. Обраду примљених захтева обавили су секретари огранака и директору Коморе предали закључак о испуњености услова заједно са примљеним предметима. Број обновљених лиценци у току 2022. године износи **2448**, што је за **467,17%** више у односу на 2021. годину.

У току 2022. године у складу са Правилником о ближим условима за издавање, обнављање и одузимање лиценце члановима комора здравствених радника („Сл. гласник РС“, бр.119/2007, 23/2009, 40/2010 и 102/2015) и Правилником о ближим условима за издавање, обнављање и одузимање лиценце члановима комора здравствених радника („Сл. гласник РС“, бр.76/2022), одржано је укупно 13 термина за полагање лиценцног испита. Укупан број кандидата који су полагали лиценцни испит је 73 и 62 кандидата су успешно положили лиценцни испит, у укупно 13 термина.

Лиценцни испит	2021.	2022
Број термина лиценцног испита	7	13
Положили	32	62
Нису положили	1	11
Укупан број кандидата	33	73

СПРОВЕДЕНИ ИЗБОРИ ЗА ЧЛАНОВЕ СКУПШТИНЕ КОМОРЕ

Одлука о именовану чланова ЦИК-а донета је 10.2.2022. године, а изборне радње су почеле да теку од 11.2.2022. године. У периоду од 11.2. до 6.4.2022. године, када је донета Одлука о проглашењу коначних резултата избора одржаних 27.03.2022. године, одржано је укупно 12 (дванаест) седница ЦИК-а и све одлуке су донете једногласно.

Избори су одржани на укупно 27 бирачких места, са укупно 6814 бирача уписаних у бирачки списак. На основу примљеног изборног материјала ЦИК је утврдила да није било битних повреда одредаба Одлуке о спровођењу избора и Правила о раду бирачких одбора и није поништила гласање ни на једном бирачком месту.

ЦИК је сачинила је Одлуку о проглашењу коначних резултата избора одржаних 27.03.2022. године, сагласно члану 38. Одлуке о спровођењу избора за чланове Скупштине Фармацеутске коморе Србије, број 72/1-1-3 од 10.02.2022. године, и иста је објављена на сајту Коморе.

Конститутивна седници новог сазива Скупштине Коморе одржана је 9. маја 2022. године. Седници је присуствовало 94 члана од 100 чланова колико броји нови сазив Скупштине Коморе. На конститутивној седници су након усвајања одлуке ЦИК-а о проглашењу коначних резултата избора и верификације мандата члановима Скупштине Фармацеутске коморе Србије, донете одлуке о избору председника и заменика председника Скупштине Коморе, директора Коморе, председника, заменика председника и чланова Управног одбора, председника, заменика председника и чланова Надзорног одбора Фармацеутске коморе Србије, председника, заменика председника и чланова Етичког одбора Фармацеутске коморе Србије, председника и чланова одбора Огранка Београд, Огранка Војводина, Огранка Крагујевац и Огранка Ниш са КиМ.

За директора Коморе изабрана је Славица Милутиновић, дипл. фарм.

Сви остали органи Коморе изабрани су у роковима прописаним законом.

Излазност бирача на изборима одржаним 27. марта 2022. године:

БИРАЧКО МЕСТО	МЕСТО	ИЗЛАЗНОСТ НА ИЗБОРИМА (%)
Бирачко место бр. 1	Београд	28,27
Бирачко место бр. 2	Београд	32,15
Бирачко место бр. 3	Београд	30,35
УКУПНО - Изборна јединица бр. 1 - Београд		30,60
Бирачко место бр. 4	Нови Сад	21,84
Бирачко место бр. 5	Панчево	24,86
Бирачко место бр. 6	Суботица	44,88
Бирачко место бр. 7	Зрењанин	34,75
Бирачко место бр. 8	Сомбор	40,86
Бирачко место бр. 9	Сремска Митровица	24,06
Бирачко место бр. 10	Киkinда	40,00

УКУПНО - Изборна јединица бр. 2 - Војводина		27,82
Бирачко место бр. 11	Ужице	31,76
Бирачко место бр. 12	Крагујевац	32,82
Бирачко место бр. 13	Јагодина	44,72
Бирачко место бр. 14	Краљево	39,33
Бирачко место бр. 15	Нови Пазар	24,03
Бирачко место бр. 16	Чачак	29,71
Бирачко место бр. 17	Шабац	20,55
Бирачко место бр. 18	Ваљево	28,21
Бирачко место бр. 19	Смедерево	39,50
Бирачко место бр. 20	Пожаревац	46,38
УКУПНО - Изборна јединица бр. 3 - Крагујевац		33,35
Бирачко место бр. 21	Ниш	44,40
Бирачко место бр. 22	Бор	37,65
Бирачко место бр. 23	Зајечар	59,60
Бирачко место бр. 24	Крушевац	44,83
Бирачко место бр. 25	Врање	52,31
Бирачко место бр. 26	Лесковац	25,79
Бирачко место бр. 27	Пирот	46,15
УКУПНО - Изборна јединица бр. 4 - Ниш са КиМ		43,76
УКУПНО - РЕПУБЛИКА СРБИЈА		33,88

УСВОЈЕНА АКТА ОД СТРАНЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА КОМОРЕ

Настављен је рад на актима Коморе са циљем уређења рада Коморе и усаглашавања са новим законским прописима.

У току 2022. године израђена су, односно усвојена следећа акта:

- Измене и допуне Статута Фармацеутске коморе Србије,
- Измене и допуне Правилника о ближем уређењу планирања набавки, спровођења поступка набавки и праћења извршења уговора о набавкама,
- Пословник о изменама и допунама Пословника о раду огранака Коморе,
- Правилник о пословној тајни Фармацеутске коморе Србије,
- Правилник о начину евидентирања, класификовања, архивирања и чувања архивске грађе и документарног материјала,
- Правилник о начину евидентирања, заштите и коришћења електронских докумената,
- Измене и допуне Одлуке о утврђивању износа накнада за упис у именик, за издавање и обнављање лиценце, за издавање извода из именика, уверења и потврда из евиденција Фармацеутске коморе Србије,

РЕВИЗИЈА ПОДАТАКА О ЧЛАНОВИМА КОМОРЕ

У складу са Статутом Фармацеутске коморе Србије током 2022. године настављен је поступак по службеној дужности у циљу исписа из Именика чланова Фармацеутске коморе Србије због неизмирених, а доспелих обавезе на име чланарине, закључно са 2021. годином. У 2022. години израђено је укупно 14 закључака за покретање поступка по службеној дужности због неплаћених чланарина, а у току је још 61 поступак за Огранак Београд и 10 за Огранак Војводина.

Број чланова који имају дуговања на име чланарине, за 2022. годину је 489 (Београд – 216; Крагујевац – 109; Ниш са КиМ – 38; Војводина – 126). У периоду новембар-децембар 2022. године послате су две опомене члановима који нису измирили обавезу плаћања електронским путем. Због великог обима посла везано за обнову лиценце у другој половини 2022. године, слање опомена писаним путем одложено је за почетак 2023. године.

Поред горе наведеног, Комора је у оквиру активности које су дефинисане Програмом рада за 2022. годину, везано за сарадњу са АПР-ом, односно укрштање података из Регистра здравствених установа и Јединствене евиденције субјеката у здравству са подацима о броју запослених фармацеута из евиденција Коморе, упутила више позива својим члановима путем сајта Коморе и циркуларног мејла ради ажурирања података који су битни за упис у именик, као и других битних чињеница из надлежности Коморе (промену личних података, адресе, односно пребивалишта, полагање стручног испита, почетак специјалистичког стажа, полагање специјалистичког испита и испита из уже специјализације, стицање назива примаријус, односно наставно-научног звања, промену послодавца, промену огранка, престанак/заснивање радног односа, и др.), што је и њихова законска обавеза.

С тим у вези, огранци Коморе су у 2022. године донели **укупно 987 решења** по основу захтева за промену података.

У сарадњи са осталим комора здравствених радника, током 2022. године покренуте су активности за превазилажење горе наведених недостатака. С тим у вези октобра 2022. године одржан је заједнички састанак са представницима е-управе, са циљем аутоматизације поверених послова и приступа што већем броју података са сервисне магистрале. У оквиру постигнутог договора, Комора је упутила захтев за приступ подацима Националне службе за запошљавање (преглед евиденција), Министарству унутрашњих послова (промена пребивалишта и историјат пребивалишта) и Министарству државне управе и локалне самоуправе (матична књига рођених и матична књига умрлих). У току су разговори са Централним регистром обавезног социјалног осигурања за проширен приступ подацима о послодавцу.

ВОДИЧ ДОБРЕ АПОТЕКАРСКЕ ПРАКСЕ

Објављен у „Сл. гласнику РС“, број 27/2021

Ступио на снагу 1.4.2021. године

Почетак примене 1.4.2023. године

Везано за имплементацију Водича Добре апотекарске праксе, у складу са планом рада за 2022. годину, реализоване су следеће активности:

1. Дистрибуција штампаног издања члановима Коморе које је омогућило Министарство здравља – Други пројекат развоја здравства Србије. С обзиром на величину документа, исти није могао да се дистрибуира путем поште, те се дистрибуција врши преко апотекарских установа и аптека приватна пракса. У току 2022. године дистрибуирано је укупно 4.000 примерака.
2. Стручни састанци посвећени имплементацији Водича ДАП, укупно 13, одржани су у периоду 21. јануар до 14. април 2022. године. Едукације су реализоване као посебни вебинари у трајању од 120 минута, након чега су учесници били у прилици да полагају акредитован тест у електронској форми од 20 питања (2 бода), те су на овај начин учесници могли да прикупе свих 20 бодова који су предвиђени за једну лиценцну годину. Укупан број учесника на одржаним едукацијама, укључујући и учеснике који су накнадно одслушали снимак едукације био је **5096**.

	Датум	Тема	Број учесника	Одслушали снимак	Укупно
1	21.1.2022.	Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за простор и опрему	595	197	792
2	27.1.2022.	Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за кадар	585	109	694
3	3.2.2022.	Стандарди и смернице за планирање, набавку, пријем, складиштење и чување	439	152	591
4	10.2.2022.	Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за праћења исхода терапије	293	71	364
5	17.2.2022.	Стандарди добре апотекарске праксе за централизовану припрему цитотоксичне терапије у апотеци	278	92	370
6	24.2.2022.	Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за издавање лекова, медицинских средстава и других производа у апотеци, изузев болничкој апотеци и Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за издавање лекова и медицинских средстава у болничкој апотеци	328	81	409
7	3.3.2022.	Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за праћења исхода терапије	275	128	403

8	10.3.2022.	Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за промоцију здравља, превенцију болести и здравствено васпитање у јавној апотеци, изузев болничке апотеке	241	59	300
9	17.3.2022.	Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за руковање лековима и медицинским средствима који се користе у клиничким испитивањима	188	57	245
10	24.3.2022.	Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за управљање фармацеутским отпадом	246	96	342
11	31.3.2022.	Стандарди добре апотекарске праксе за систем квалитета	170	63	233
12	7.4.2022.	Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за безбедан систем рада – квалитет и безбедност производа	149	46	195
13	14.4.2022.	Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за безбедан систем рада – безбедност пацијената	123	35	158
УКУПНО			3910	1186	5096

3. Акредитовани тестови у оквиру Виртуелне школе образовања, укупно 13, реакредитовани су новембра 2022. године. Број учесника доступан је у оквиру извештаја за Виртуелну школу образовања.

РЕДОВНА СПОЉНА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА СТРУЧНОГ РАДА У АПОТЕКАРСКОЈ ДЕЛАТНОСТИ

- ✓ У организацији Коморе, 9. марта 2022. године одржан је састанак у циљу анализе спроведене редовне спољне провере квалитета стручног рада у 2021. години. На састанку су усвојени предлози измена/допуна стручно-методолошког упутства, као и предлози за израду додатних евиденција, нпр. Књиге за евиденцију магистралних лекова у апотеци.
- ✓ На основу члана 35. став 2. Правилника о показатељима квалитета здравствене заштите и о провери квалитета стручног рада („Сл. Гласник РС“, бр. 123/2021) и члана 49. став 1. тачка 15) Статута Фармацеутске коморе Србије („Сл. гласник РС“, бр.156/2020 и 27/2022), Управни одбор Фармацеутске коморе Србије на седници одржаној 18. октобра 2022. године, усвојио је Стручно-методолошко упутство за спровођење редовне спољне провере квалитета стручног рада у апотекарској делатности. (документ објављен на сајту Коморе <https://www.farmkom.rs/farmkom.php?id=71>)

- ✓ Едукација за стручне надзорнике који су спровели редовну спољну проверу квалитета стручног рада у 2022. години одржана је онлајн 19. октобра 2022. године. Она је била подељена на два дела. Први је био посвећен важећој законској регулативи (предавач Славица Милутиновић), други-практичан део односио се на анализу и појашњење образаца извештаја (предавач Драгана Рајковић).
- ✓ У складу са Годишњим Планом провере квалитета стручног рада, у периоду од 1. до 25. новембра 2022. године извршена је редовна спољна провера квалитета стручног рада у 45 од предвиђених 48 апотекарских установа и аптека приватне праксе, уз учешће 131 стручног надзорника. Укупан износ трошкова за спроведен стручни надзор је 1.414.649,17 (надокнаде, путни трошкови и порези).
- ✓ Након сваког надзора, извештаји су достављени Комори, установи у којој је спољна провера квалитета спроведена и Министарству здравља, док је заједнички извештај, за све апотеке, прослеђен Министарству здравља крајем децембра. **Заједнички извештај о спроведеној редовној спољној провери квалитета стручног рада налази се у прилогу и чини саставни део Извештаја о раду Фармацеутске коморе Србије за 2022. годину.**
- ✓ Такође, крајем децембра, министарству је упућен предлог Листе стручних надзорника за 2023. годину (на основу пристиглих пријава по конкурс, новембар 2022.), као и предлог Годишњег програма редовне спољне провере квалитета стручног рада за апотекарску делатност, који је израђен у сарадњи са Институтом за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“. У изради предлога учествовали су председници оранака, као чланови Комисије којима је одлуком директора Коморе поверен овај посао.

АКТИВНОСТИ КОМОРЕ

ФОНД УЗАЈАМНЕ ПОМОЋИ

Комисија Фонда узајамне помоћи чланова Фармацеутске коморе Србије, у 2022. години одржала је 2 седнице електронским путем.

Ради покрића већ утрошених средстава у 2021. год. и 2022 год. из Фонда узајамне помоћи члановима Фармацеутске коморе Србије, пре исказивања добити, из добити за 2022 годину издвајају се новчана средства у висини од 3.301.434,86 динара на терет остварених прихода од чланарина и уписнина, новчаних казни добијених од изречених дисциплинских мера, од средстава прикупљених од донација, прилога и помоћи домаћих и страних физичких и правних лица и осталих прихода утврђених финансијским планом Фармацеутске коморе Србије, а остварених у 2022 години.

Година	2021		2022	
	Број захтева	Исплаћено	Број захтева	Исплаћено
Хоспитализовани	45	1.710.000,00		
Нехоспитализовани COVID-19	716	15.310.000,00	1	8.000,00
Серолошко тестирање	36	43.200,00		
Преминули	4	480.000,00		
Губитак посла	0	0		
Боловање дуже до 6 месеци			1111113	90.000,00
УКУПНО	801	17.543.200,00	4	98.000,00

САРАДЊА СА ИНСТИТУЦИЈАМА СИСТЕМА И ОСТАЛИМ РЕЛЕВАНТНИМ УЧЕСНИЦИМА У ЗДРАВСТВЕНОМ СИСТЕМУ

САРАДЊА СА ВЛАДОМ РС

Јануара 2021. године Влада РС формирала је Координационо тело за дигитализацију у здравственом систему РС са циљем израде програма дигитализације здравства у РС и стварање регулаторних и системских услова за примену технолошких решења у процесу пружања здравствене заштите. У оквиру овог тела формиране су две Радне групе, у којима су учествовали представници Коморе:

- Радна група за припрему Програма и Акционог плана дигитализације у здравственом систему Републике Србије (рок за израду: 1.7.2021. године)
- Радна група за успостављање Јединственог електронског здравственог картона (рок за израду: 1. фаза - 1.7.2021. године; 2. фаза – 31.12.2021. године)

Након интензивних активности током 2021-2022. године, Влада РС је маја 2022. године усвојила Акциони план за период 2022–2023. године за спровођење Програма дигитализације у здравственом систему Републике Србије за период 2022–2026. године, који садржи активности развоја дигитализације у здравственом систему ради повезивања државних, приватних и војних здравствених установа и доприноси унапређењу квалитета, ефикасности и доступности здравствене заштите.

Приоритети Акционог плана укључују успостављање јединственог лабораторијског информационог система за државне и приватне здравствене установе, омогућавају ауторизован приступ здравствених радника здравственим подацима пацијената између установа, смањују непотребни ангажман пацијената тиме што се специјалистима омогућава слање електронских упута и електронских рецепата, увођење електронског

регулисања боловања и других сервиса од користи грађанима и здравственом систему. Овим планом предвиђа се и унапређење ИТ инфраструктуре у здравству, стандардизација у омогућавању доношења одлука које су базиране на подацима.

У току су активности на унапређењу садашњег система е-рецепта, омогућавање ауторизованог приступа е-картону и унапређење комуникације између лекара и магистра фармације, а све у циљу оптимизације терапије и побољшања исхода лечења.

САРАДЊА СА МИНИСТАРСТВОМ ЗДРАВЉА РС

На основу Закона о здравственој заштити који је ступио на снагу априла 2019. године, представници Фармацеутске коморе Србије, као чланови формираних радних група од стране Министарства здравља, активно су учествовали у доношењу и/или изради следећих подзаконских прописа:

- ✓ Наставак рада на изради Нацрта Правилника о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе. Након што је Скупштина Коморе на седници одржаној 25. фебруара 2021. усвојила Предлог Нацрта о ближим условима за обављање апотекарске делатности у здравственим установама и апотекама приватна пркса, а који је прослеђен министру здравља 26. фебруара 2021. године, формирана је 10. маја 2021. године Радна група за израду предлога Правилника која је у току 2021. одржала само један састанак, маја 2021. На позив Министарства здравља, Комора је априла 2022. године проследила усвојен документ. Током новембра 2022. године Комора је контактирана од стране Министарства здравља по техничким питањима везано за упућен предлог, а први састанак на који су позвани представници Коморе одржан је 15. децембра 2022. године, након чега је члановима Радне групе прослеђен Нацрт Правилника и утврђена даља динамика рада у 2023. години.
- ✓ Активно учешће у изради Правилника о ближим условима за спровођење континуиране едукације за здравствене раднике и здравствене сараднике, у оквиру Радне групе именоване од стране министра здравља. Правилник усвојен и објављен у „Сл. Гласнику РС“ бр. 17/2022 од 11.2.2022. године.
- ✓ Активно учешће у изради Правилника о ближим условима за издавање, обнављање или одузимање лиценце члановима комора здравствених радника, у оквиру Радне групе именоване од стране министра здравља. Правилник усвојен и објављен у „Сл. Гласнику РС“ бр. 76/2022 од 7.7.2022. године.
- ✓ Активно учешће у изради Закона о лековима (у току).
- ✓ По питању израде новог Закона о коморама здравствених радника није било активности у 2022. години.

САРАДЊА СА РФЗО

- ✓ Комора је 30. новембра 2022. године добила позив од РФЗО да достави мишљење у вези Нацрта Правилника о уговарању здравствене заштите из обавезног здравственог

осигурања са даваоцима здравствених услуга за 2023. годину и то најкасније до 7. децембра 2022. године. Нацрт Правилника прослеђен је члановима Управног одбора на мишљење, а пристигло је укупно 1 мишљење које је у целости прослеђено РФЗО. Предметни Правилник није претрпео измене у односу на претходну годину.

САРАДЊА СА ОСТАЛИМ КОМОРАМА ЗДРАВСТВЕНИХ РАДНИКА

- ✓ Током 2022. године у континуитету су одржавани заједнички састанци представника комора здравствених радника, по питањима значајним за рад комора.
- ✓ У оквиру радних група Министарства здравља, коморе здравствених радника радиле су на изради подзаконских прописа везано за лицензирање и поступак континуиране едукације.
- ✓ Након одржаних избора у 2022. години за чланове Скупштине у Лекарској комори Србије, Комори биохемичара Србије и Комори медицинских сестара и здравствених техничара Србије, нова руководства комора здравствених радника одржала су заједнички састанак септембра 2022. године, потврдивши даљу заједничку сарадњу.

САРАДЊА СА ФАРМАЦЕУТСКИМ ФАКУЛТЕТОМ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

- ✓ Остварена је даља сарадња по питању стандардизације услуга у апотекама: стандардизацији фармацијске услуге за оболеле од астме и даља имплементација услуга за оболеле од дијабетеса и приликом издавања антибиотика.
- ✓ На позив Фармацијског факултета у Београду директорка Коморе присуствовала је свечаној додели диплома магистрима фармације.

САРАДЊА СА АПОТЕКАМА

- ✓ Током 2022. године Комора је имала интензивну и континуирану сарадњу са апотекарским установама и апотекама приватна пракса, и то:
  - информисање о Закону о медицинским средствима („Службени гласник РС“, бр. 105/2017) и Правилнику о вигиланци („Службени гласник РС“, бр. 3/2019) који прописују обавезу именовања и пријављивања Агенцији за лекове и медицинска средства Србије (АЛИМС) координатора за вигиланцу од стране здравствене установе, која је ступила на снагу од 1. јула 2022. године;
  - интензивна комуникација везано за кашњење по испостављеним фактурама за издате лекове и помагала у периоду мај-јун 2022. године, упућени дописи РФЗО и телефонска комуникација до успостављања стабилне и редовне динамике плаћања;
  - покренута иницијатива везано за решавање у примени система е-фактура и евидентирање позиционирања преко електронског фискалног уређаја, са циљем да се кроз одговоре на дефинисана питања помогне рад магистра фармације у апотекарским установама и апотекама приватна пракса, упућен допис Министарству финансија РС молбу за стручно мишљење (август 2022); Влада РС децембра 2022. године, донела је Уредбу о изменама и допунама Уредбе о

одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја („Сл. гласник РС, број 141 од 23.12.2022. године), чиме је позитивно одговорено на иницијативу Коморе и омогућено да се по овом питању реше недоумице и проблеми који су били последица мишљења Министарства финансија;

- информисање везано за исказивање ПДВ-а на фактурама које РФЗО испостављају апотеке за лекове издате на рецепт и помагала (септембар 2022);
- упућен допис Министарству финансија РС са молбом за стручно мишљење у вези примене Закона о фискализацији и Закона о електронском фактурисању у раду здравствених установа са јавним установама, са циљем да се реши питање сарадње са јавним установама, као што су затвори, домови за децу са специјалним потребама, геријатријске установе и др (октобар 2022);
- РФЗО, након консултација објављених са представницима Министарства финансија и Управе за трезор у вези са питањем које се односи на регистрацију фактура у Централном регистру фактура, које у складу са одредбама Закона о електронском фактурисању у систему електронских фактура региструју здравствене установе и добављачи за медицинско-техничка помагала (на основу закљученог уговора са РФЗО), припремио је обавештење са прецизним инструкцијама о даљем поступању (октобар 2022);

САРАДЊА СА КОМОРАМА ИЗ ОКРУЖЕЊА

- ✓ Протокол о сарадњи између Фармацеутске коморе Републике Српске и Фармацеутске коморе Србије потписан дана 15. децембра 2022. у Бања Луци. Протокол о сарадњи је закључен у циљу успостављања оквира за будућу сарадњу и унапређење међусобних односа и услова рада фармацеута и пословања у фармацеутским секторима. Потписивањем овог Протокола, исказан је заједнички и обострани интерес да на равноправним односима, у складу са међусобним договором, две коморе сарађују у пословима из своје надлежности, а у сврху реализовања постављених циљева. Прва заједничка активност је израда новог документа Националног оквира за процену компетенција фармацеута.
- ✓ На позив председника Коморе маистра Федерације Босне и Херцеговине, директорка Коморе учествовала на 15. Симпозијуму магистара фармације у Сарајеву (децембар 2022. године).

САРАДЊА СА ИНСТИТУТОМ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ „ДР МИЛАН ЈОВАНОВИЋ БАТУТ“

- ✓ По питању спровођења редовне спољне провере квалитета стручног рада, ИЗЈС и коморе здравствених радника израдиле су Предлог плана редовне спољне провере квалитета стручног рада за 2023. годину, које је прослеђено Министарству здравља на даљу надлежност.

САРАДЊА СА АГЕНЦИЈОМ ЗА ПРИВРЕДНЕ РЕГИСТРЕ

- ✓ Комора је покренула активности које су дефинисане Програмом рада за 2022. годину, везано за сарадњу са Агенцијом за привредне регистре (АПР), односно укрштање података из Регистра здравствених установа и Јединствене евиденције субјеката у здравству са подацима из евиденција Коморе везано за број запослених фармацеута.
- ✓ Приликом израде анализа, дефинисани су исти проблеми као и у 2021. години, и то:
  - Регистар здравствених установа није комплетан. Близу 400 правних лица које Комора има у својој бази података нису се још увек регистровали у АПР-у. Поред тога, поједине апотекарске установе нису доставиле све законом прописане податке (нпр. податак о броју организационих јединица).
  - Чланови Фармацеутске коморе не пријављују промену података у законски прописаном року, што се односи на све врсте промена, а посебно је везано за промену послодавца, промену огранка, односно престанак/заснивање радног односа.
- ✓ С тим у вези, путем сајта Коморе, часописа Апотекарска пракса и циркуларног мејла Комора је више пута упућивала обавештење члановима о законској обавези пријављивања промена података који су битни за упис у именик, као и других битних чињеница из надлежности Коморе (промену личних података, адресе, односно пребивалишта, полагање стручног испита, почетак специјалистичког стажа, полагање специјалистичког испита и испита из уже специјализације, стицање назива примаријус, односно наставно-научног звања, промену послодавца, промену огранка, престанак/заснивање радног односа, и др.). Огранци Коморе су у 2022. године донели укупно 987 решења по основу захтева за промену података.

САРАДЊА СА ПРИВРЕДНОМ КОМОРОМ СРБИЈЕ

- ✓ Фармацеутска комора је током 2022. године сарађивала са Привредном комором Србије (ПКС) по различитим темама од значаја за рад апотека, као и едукације о Водичу ДАП.
- ✓ Имајући у виду заједнички интерес страна потписница у области залагања за уређење области фармацеутских производа и услуга, као и позитивног искуства досадашње сарадње, дат је предлог за потписивање меморандума о сарадњи у 2023. години.

САРАДЊА СА УДРУЖЕЊИМА ПАЦИЈЕНАТА

- ✓ Кроз часопис Апотекарска пракса и пилот пројекат: „Питај ме за ХПВ“, у току 2022. године остварена је сарадња са Удружењем за борбу против рака грлића материце и рака јајника „Проговори“ и Удружењем жена „Наша Аска“. Наведена удружења су заједно са представницима струке и државе, као и познатим јавним личностима, основали националну алијансу „ВеличанствеНЕ“ како би упознали јавност о опасностима од ХПВ, бенефитима вакцинације и оснажили процес имунизације деце школског узраста у циљу превенције карцинома грлића материце - болести која се може и мора превенирати-

ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ КОМОРЕ

ДОДЕЛА НАГРАДЕ “СТЕВАН ШУКЉЕВИЋ”

Награда “Стеван Шукљевић” установљена је 2016. године у част пријатеља, сарадника и угледног магистра фармације Стевана Шукљевића

Комора на овај начин препознаје допринос који појединци пружају на пољу унапређења здравља становништва и сваке године, за изузетан допринос у апотекарској делатности, додељује ово признање. Лауреати награде су магистри фармације са изузетно богатим професионалним животом.

Добитник Награде “Стеван Шукљевић” за 2022. годину је прим. др сц. мед. Ненад Миљковић. Запослен на Институту за ортопедију Бањица, већ 18 година, где је и начелник Одељења за фармацеутску здравствену делатност од 2017. године. Председник је Секције за болничку фармацију при Савезу фармацеутских удружења Србије (СФУС) од 2018, док је при Европској асоцијацији болничких фармацеута (ЕАНР) био на месту директора за професионални развој од 2017. године, а од 2021. обавља функцију директора финансија. Последипломске студије завршио у Енглеској и Француској. Од 2016. године, ангажован на истраживању несташица лекова у оквиру европске истраживачке мреже (COST Action 15105) и њиховом утицају на спровођење здравствене заштите, као и могућим модалитетима управљања несташицама, што је допринело да постане финалиста међународне Медис награде за 2020. годину. Један од аутора публикације које данас користи и Европска агенција за лекове (ЕМА) у званичним водичима за ублажавање последица несташица лекова.

РАДНЕ ГРУПЕ КОМОРЕ

- ✓ **Радна група за израду Водича Добре апотекарске праксе** (формирана јуна 2019. године) у саставу: маг. фарм. спец. Татјана Шипетић, маг. фарм. спец. Сања Јовић, маг. фарм. спец. Ивана Поповић, маг. фарм. спец. Славица Ботић, маг. фарм. спец. Тијана Радојчић, маг. фарм. спец. Драгана Јоцић, проф. др Марина Одаловић и два представника Министарства здравља, др Ивана Родић и маг. фарм. Јелица Васић. Чланови радне групе у току 2022. године припремили и одржали сет предавања (укупно 13) и акредитованих тестова у електронској форми (укупно 13) у циљу имплементације Водича ДАП.
- ✓ **Радна група за увођење стандардизоване фармацеутске услуге оболелима од дијабетеса** (формирана јануара 2019. године), у саставу: проф. др Сандра Везмар Ковачевић, маг. фарм. спец. Татјана Милошевић, маг. фарм. спец. Мика Симишић, маг. фарм. спец. Јелена Стефановић Војиновић, маг. фарм. спец. Сузана Маринковић, маг. фарм. спец. Милица Ћулафић, проф. др Ивана Тадић, наставила је у 2022. години рад на унапређењу услуге и њеној даљој имплементацији. Одржана два акредитована стручна састанка и спроведена реакредитација два пакета образовања у оквиру Виртуелне школе образовања, уз проширење знања везаних за вакцинацију против сезонског грипа и пнеумококном вакцином.

- ✓ **Радна групе за увођење стандардизоване фармацеутске услуге приликом издавања антибиотика** (формирана јуна 2021. године), у саставу: проф. др Сандра Везмар Ковачевић, маг. фарм. спец. Татјана Милошевић, маг. фарм. спец. Соња Стојиљковић, маг. фарм. спец. Николина Скорупан, наставила са радом на имплементацији ове услуге, у сарадњи са Министарством здравља – Другим пројектом развоја здравства Србије. Одржана четири акредитивана стручна састанка у периоду септембар – децембар 2022. године.
- ✓ **Радна групе за увођење стандардизоване фармацеутске услуге – астма и ХОБП** (формирана јуна 2021. године) у саставу: проф. др Сандра Везмар Ковачевић, маг. фарм. спец. Татјана Милошевић, маг. фарм. спец. Соња Стојиљковић, маг. фарм. спец. Николина Скорупан, маг. фарм. Тамара Мирковић, маг. фарм. Милан Ракић, наставила је рад у 2022. години и започела имплементацију услуге за особе са астмом. Реакредитован пакет образовања уз проширење знања везаних за вакцинацију против сезонског грипа и пнеумококном вакцином.
- ✓ Управни одбор је 10.6.2022. године донео одлуку о образовању **Радне групе за увођење стандардизоване фармацеутске услуге „Преглед примене новоуведених лекова за терапију хроничне болести“** у саставу: проф. др Бранислава Миљковић, др сц. Милена Ковачевић, маг. фарм. спец. Милица Ђукановић, маг. фарм. спец. Јелена Стојковић, проф. др Ивана Тадић, маг. фарм. спец. Слађана Панајотовић и маг. фарм. спец. Маја Павловић Митић. Задатак радне група, који је успешно завршен у 2022. године, јесте стандардизација и припрема материјала за пружање фармацеутске услуге. Имплементација услуге планирана је у 2023. години, као део заједничке сарадње између Савеза фармацеутских удружења Србије (СФУС) и Коморе.
- ✓ Управни одбор је 10.6.2022. године донео одлуку о образовању **Радне групе за развој стандардизоване фармацеутске услуге „Индивидуални преглед терапије“** у саставу: проф. др Бранислава Миљковић, проф. др Сандра Везмар Ковачевић, маг. фарм. спец. Јасна Анђелковић, дипл. фарм. спец. Татјана Милошевић, маг. фарм. спец. Соња Стојиљковић, маг. фарм. спец. Драгана Томић и маг. фарм. спец. Јелена Милошевић. Задатак радне група, који је успешно завршен у 2022. године, јесте стандардизација и припрема материјала за пружање фармацеутске услуге. Имплементација услуге планирана је у 2023. години, као део заједничке сарадње између СФУС-а и Коморе.
- ✓ Управни одбор је 10.6.2022. године донео одлуку о образовању **Радне групе за израду студије изводљивости за централизовану припрему цитотоксичне терапије у здравственим установама** у саставу: маг. фарм. спец. Ивана Поповић, маг. фарм. спец. Мирјана Бошковић, маг. фарм. спец. Марија Петкоски, маг. фарм. спец. Весна Јанковић и представник Клиничког центра Србије. Као што је и дефинисано у Водичу ДАП (*Прилог 5 - Стандарди за централизовану припрему цитотоксичне терапије у апотеци*), реконституција цитотоксичних лекова треба да буде централизована у оквиру апотеке и у домену је одговорности магистра фармације. Спроводи се у складу са законом и Професионалним стандардом квалитета апотекарске услуге у онкологији (енг. *Quality Standard for the Oncology Pharmacy Service (QUAPOS)*). Студија изводљивости представља документ на основу кога би доносиоцима одлука било представљено тренутно стање, потребне инвестиције (кадар, простор, опрема), као и да

се кроз квантитативне и квалитативне показатеље докаже оправданост и рационалност овог поступка. Израда документа у току.

- ✓ Управни одбор је 10.6.2022. године донео одлуку о образовању **Радне групе за израду и имплементацију пројекта: „Значај и улога апотека у промоцији ХПВ вакцине“** у саставу: маг.фарм. спец. Татјана Шипетић, проф. др Бранкица Филипић, проф. др Милош Марковић, проф. др Ивана Тадић, маг.фарм. спец. Јасна Анђелковић, маг.фарм. спец. Бојана Летић, маг.фарм. Марија Вучковић, др сци. мед. Драгана Стојиљковић и маг.фарм. спец. Драгана Рајковић. Задатак радне група, који је успешно реализован у 2022. године, јесте израда материјала за развој и имплементацију пројекта. Комора је, након израде пројекта, апликовала и добила грант од стране *MSD-Health Equity Catalyst* фонда, у вредности од 96.000 долара. Пројекат се спроводи у периоду новембар 2022 – јун 2023. године.
- ✓ Скупштина Коморе је 18.11.2022. године донела одлуку о формирању **Радне групе за ревидирање документа „Национални оквир за процену компетенција фармацеута“** у саставу: проф. др Светлана Стојков (председник), проф. др Јелена Паројчић, доц. др Драгана Јоцић и дипл. фарм. Славица Милутиновић. Ревизија наведеног документа спроводи се у сарадњи са Фармацеутском комором Републике Српске, као заједнички пројекат. Први онлајн састанак радних група обе коморе, одржан је 15. децембра 2022. године, након потписивања протокола о сарадњи између две коморе. Радну групу Фармацеутске коморе Републике Српске чине: мр фарм. спец. Ђурђица Копања (председник), доц. др Ана Голић Јелић, доц. др Анђелка Рачић и мр фарм. Рада Новаковић.

ПРОЈЕКТИ КОМОРЕ ЗНАЧАЈНИ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ

САРАДЊА СА СВЕТСКОМ ЗДРАВСТВЕНОМ ОРГАНИЗАЦИЈОМ

ЈАЧАЊЕ УЛОГЕ АПОТЕКА У САВЕТОВАЊУ ПАЦИЈЕНАТА О ВАКЦИНАЦИЈИ ПРОТИВ COVID-19

Препознајући улогу апотека и значај њиховог укључивања за пружање, на доказима заснованим чињеницама у вези са вакцинацијом, а након успешно спроведеног пројекта у децембру 2021. године, Светска здравствена организација (СЗО) у сарадњи са Комором као партнером, уз финансијску подршку УСАИД-а, спровела је током 2022. године и други пилот пројекат у апотекама примарне здравствене заштите, са циљем саветовања грађана о значају вакцинације против COVID-19.

Пилот пројекат је спроведен у периоду март-август 2022. године, уз учешће 50 магистара фармације из 41 апотеке у 25 општина/града на територији Републике Србије. Решавајући баријере и неодлучности, пројекат је имао за циљ да побољша прихватање вакцина, али и приступ здравственим услугама/вакцинацији за одабрану популацију која користи услуге у јавним апотекама. Услуга саветовања који су пружали магистри фармације била је фокусирана на следеће циљне групе, по приоритетима:

- ✓ људи са хроничним стањима
- ✓ старије особе (преко 80 година)
- ✓ радно способно становништво (18-64 године)

Едукација учесника у пројекту одржана је 30. марта 2022. године, у организацији Коморе и у сарадњи са проф. др Милошем Марковићем, Медицински факултет у Београду и проф. др Бранкицом Филипић, Фармацеутске факултет у Београду.

Током пројекта (март 2022 – август 2022, 22 радне недеље), пружено је укупно 21.340 саветовања. Највећи проценат пацијената којима је пружена услуга су из групе здраве, радно способне популације (52%), затим особе са хроничним болестима (44%) и 2% ромске популације. Од овог броја, укупно 15.551 пацијент је консултовано о вакцинацији против Ковид-19, а укупно 5.829 пацијената о значају епидемиолошких мера након вакцинације. Укупно 6.360 пацијената је прихватило да се вакцинише након саветовања, а 3.412 пацијената ће преиспитати своју одлуку.

За учеснике у пилот пројекту обезбеђена је финансијска надокнада. То је други пилот пројекат у коме су магистри фармације за пружену услугу добили финансијску накнаду.

ЗНАЧАЈ И УЛОГА АПОТЕКА У ПРОМОЦИЈИ ХПВ ВАКЦИНАЦИЈЕ – ПИТАЈ МЕ ЗА ХПВ!

Радне групе за израду и имплементацију пројекта: „Значај и улога апотека у промоцији ХПВ вакцине“ је јуна 2022. године упутила молбу за подршку пројекта *MSD-Health Equity Catalyst* фонду. Позитиван одговор добијен је септембра 2022. године. Одобрена су средства у износу од 96.000 долара. Из одобреног фонда финансираће се фармације који пружају услугу саветовања у апотекама на примарном нивоу здравствене заштите, организатори пројекта, предавачи који ће вршити обуку магистра фармације за спровођење услуге и промотивни материјал за пацијенте/кориснике услуге.

Општи циљ пројекта је повећање стопе ХПВ вакцинације у одабраним популацијама грађана и одабраним градовима/општинама, пружањем фармацеутске услуге и информација заснованих на доказима и упућивањем на вакцинацију. Специфични циљеви јесу повећање информисаности грађана Републике Србије о значају ХПВ вакцинације, као и развој компетенција магистра фармације за саветовање о ХПВ вакцини. Пројекат ће одговорити на високу стопу инциденције рака грлића материце у Републици Србији, са посебним фокусом на регионе у којима је стопа инциденције већа од 24 на 100.000 становника, и то у следећим регионима у Србији: Северно-банатском, Западно-бачком, Зајечарском, Борском и Нишавском округу. Услугу саветовања о значају вакцине против ХПВ спроводиће фармације који ће се фокусирати на приоритетне групе становника: адолесценте, родитеље/старатеље, студенте, ХИВ-позитивне особе и младе особе до 26 година. Планира се да фармацеутска услуга саветовања укључи 40.000 корисника услуге.

На основу јавног позива који је Комора упутила својим члановима (октобар 2022. године) и проширеног јавног позива (новембар 2022.) формирана је листа учесника. У пројекту учествује 250 магистра фармације из 220 апотека примарне здравствене заштите у 58 градова/општина.

Услуга саветовања у апотекама почиње 1. фебруара и траје до 31. маја 2023. године. Финансирање пројекта и сама реализација завршавају се закључно са 30. јуном 2023. године.

РУЖИЧАСТИ ОКТОБАР - ФАРМАЦЕУТИ ПОДРЖАВАЈУ СВЕТСКУ КАМПАЊУ

Глобални напори да се подигне свест и повећа проценат раног откривања рака дојке резултирали су да се од 2015. године месец октобар прогласи РУЖИЧАСТИМ МЕСЕЦОМ, када сви здравствени радници треба да дају свој допринос да ова тема буде што видљивија. Комора је 2022. припремила материјал за пружање информативне и едукативне услуге, која је фокусирана на терапију и упутство са вежбама које пацијенткиње треба да раде код куће, након одобрења од стране лекара, а које олакшавају повратак нормалним дневним активностима након операције. Циљ пројекта да у месецу октобру више пажње посветимо пацијенткињама, да их охрабримо и пружимо што више тачних информација о терапији.

СТАНДАРДИЗАЦИЈА ФАРМАЦЕУТСКИХ УСЛУГА

ЗА БОЛЕЛЕ ОД ДИЈАБЕТЕСА

Пројекат започео 2019. године. У 2020. години извршена је ревизија материјала, док се у 2021. наставило са унапређењем услуге одржавањем едукација везано за употребу дијететских суплемената и неге коже у дијабетесу.

Новембра 2022. године, у оквиру обележавања Светског дана борбе против дијабетеса одржана су два акредитована вебинара (24.11 и 1.12.2022.) у циљу подршке Саветницима за дијабетес и свим колегама који то желе да постану, који су били посвећени значају и улози иновативних лекова у лечењу дијабетеса и примени нефармаколошких мера. Реакредитован пакет образовања који је услов за пружање услуге проширен је и сада укључује и знања везана за значај вакцинације код особа које имају дијабетес.

1. Тема: „Корак напред у пружању услуге оболелима од дијабетеса - први део“; Евиденциони број: Б-94/22; Одлука ЗСС: 153-02-00688/2022-01 од 14.11.2022.; Аутори: Проф. др Сандра Везмар Ковачевић, маг. фарм. спец. Татјана Милошевић; број бодова за слушаоце – 1.
2. Тема: „Корак напред у пружању услуге оболелима од дијабетеса - други део“; Евиденциони број: Б-94/22; Одлука ЗСС: 153-02-00688/2022-01 од 14.11.2022.; Аутори: Проф. др Весна Димитријевић Срећковић, проф. др Бранкица Филипић, маг.фарм.спец. Јелена Стефановић Војиновић; број бодова за слушаоце – 1.

Стручним састанцима присуствовало укупно 1332 учесник (24.11.2022. – 735 учесника; 1.12.2022. – 597 учесника), а реализовани су уз подршку компанија: Ново Нордиск и Amicus.

Закључно са децембром 2022. године у Србији има 136 Саветника за дијабетес, што је за 62 % више у односу на 2021. (84). У пројекту тренутно учествује преко 100 магистара фармације.

Друга стандардизована услуга која се односи на издавање антибиотика, препозната је од стране Министарства здравља, и процес стандардизације подржан је од Другог пројекта развоја здравства Србије. Едукација на којој је промовисана ова услуга одржана је 5. октобра 2021. године.

Применом стандардизоване фармацеутске услуге приликом издавања антибиотика пацијентима се пружају усмене и писане информације везано за правилну употребу лека и последицама које непотребна и неправилна употреба антибиотика може имати по њихово здравље, едукујемо стручну и општу јавност да нерационална употреба антибиотика данас, има далекосежне последице на генерације које долазе.

У току 2022. године одржана четири акредитована стручна састанка на дефинисане теме, којима је присуствовало укупно 4832 учесника (15.9.2022. – 1343 учесника; 20.10.2022. – 1232 учесника; 17.11.2022. – 1186 учесника; 15.12.2022. – 1071 учесника).

1. Тема: „Рационална примена антибиотика у лечењу акутних инфекција доњих дисајних путева“ (партнерство са Министарством здравља и ДПРЗС); Евиденциони број: Б-91/22; Одлука ЗСС: 153-02-00389/2022-01 од 17.06.2022.; Аутори: проф. Др Бранислава Миленковић, проф. Др Катарина Вучићевић, дипл. фарм. спец. Соња Стојиљковић; број бодова за слушаоце – 2.
2. Тема: „Рационална примена антибиотика у лечењу акутних инфекција уринарног тракта“ (партнерство са Министарством здравља и ДПРЗС); Евиденциони број: Б-92/22; Одлука ЗСС: 153-02-00389/2022-01 од 17.06.2022.; Аутори: проф. др Александра Кезић, проф. др Ана Мицков, дипл. фарм. спец. Николина Скорупан; број бодова за слушаоце – 2.
3. Тема: „Рационална примена антибиотика у лечењу *Helicobacter pylori* и цревних инфекција“ (партнерство са Министарством здравља и ДПРЗС); Евиденциони број: Б-94/22; Одлука ЗСС: 153-02-00389/2022-01 од 17.06.2022.; Аутори: проф. др Александра Павловић Марковић, проф. др Сандра Везмар Ковачевић, дипл. фарм. спец. Татјана Милошевић; број бодова за слушаоце – 2.
4. Тема: „Рационална употреба антибиотика у педијатрији“ (партнерство са Министарством здравља и ДПРЗС); Евиденциони број: Б-94/22; Одлука ЗСС: 153-02-00688/2022-01 од 14.11.2022.; Аутори: Проф. др Милица Бајчетић, др спец. Горан Вукомановић, доц. др Деана Медић, маг.фарм.спец. Татјана Милошевић, маг.фарм.спец. Николина Скорупан; број бодова за слушаоце – 2.

Закључно са децембром 2022. године промовисано укупно 297 Саветника за антибиотике. У пројекту тренутно учествује 320 магистра фармације.

КОД ПАЦИЈЕНАТА СА АСТМОМ

Имплементација услуге започела је 1. јуна 2022. године, одржавањем вебинара на коме је представљена структура услуге и припремљен материјал, а коме је присуствовало и накнадно одсулушало укупно 599 учесника.

Након 6 месеци пружања услуге, на акредитованом вебинару који је одржан 8. децембра 2022. године представљени су први резултати добијени обрадом до сада прикупљених података и промовисани први Саветници за астму (579 учесника).

Тема: „Услуга фармацеута за пацијенте са астмом - прва фаза пројекта“;
Евиденциони број: Б-94/22; Одлука ЗСС: 153-02-00688/2022-01 од 14.11.2022.;
Аутори: Маг.фарм.спец. Николина Скорупан, проф. др Бранкица Филипић; број бодова за слушаоце – 1.

Реакредитован пакет образовања који је услов за пружање услуге проширен је и сада укључује и знања везана за значај вакцинације код особа са астмом. Закључно са децембром 2022. године промовисано укупно 18 Саветника за астму. У пројекту тренутно учествује 60 магистара фармације.

ПРОЈЕКАТ: СМАРТ 2 - ПОСТ КОВИД САВЕТОВАЛИШТА У АПОТЕКАМА

Пројекат је започео едукацијом која је одржана 4.12.2021. године уз присуство 441 магистара фармације. Током пилот пројекта који се спроводио у периоду децембар 2021-јануар 2022., пацијентима је пружена едукативна услуга, заснована на научним доказима, уз тражење конкретних решења за санирање симптома, обнову слузокоже, коже, функционални опоравак чула и органа, као и помоћ у одржавању менталног, респираторног и кардиоваскуларног здравља, уопштено реконвалесценцији. Укупно је пружено 871 услуга од стране 54 магистара фармације.

Други едукативни модул одржан је 5. фебруар 2022., као наставак СМАРТ Фармацеут програма у сарадњи са *Pharma Expertom* и *Accreditation Council for Pharmacy Education*, онлине и на тему пост-КОВИД симптома и њиховог збрињавања у апотеци, уз учешће 678 чланова Коморе. У другом едукативном модулу приказани су резултати рада колега који су учествовали у пилот пројекту и најинтересантнији случајеви. Предавачи: доц. др сци. Аријана Мештровић и *Michael Rouse, BPharm, Director ACPE*. Закључно са децембром 2022. године промовисано укупно 37 Саветника за пост-ковид.

Број саветника у децембру 2021, јуна 2022 и децембра 2022. приказан је на слици доле:

АПЛИКАЦИЈА ЗА ФАРМАЦЕУТСКЕ УСЛУГЕ

Апликација за фармацеутске услуге завршена је децембра 2021. године (доступна на веб адреси <http://usluge.farmkom.rs/>) и активно почела са радом 9. фебруара 2022. године.

Апликација је на самом почетку обухватала прве три стандардизоване услуге: за оболеле од дијабетеса, приликом издавања антибиотика и код особа са астмом. Марта 2022. године, када је започео други пројекат са СЗО везано за саветовање о вакцинацији против Ковид-19, у апликацији је имплементирана и ова услуга, а затим децембра 2022. године, као део пројекта: Питај ме за ХПВ! и стандардизована услуга саветовања за ХПВ вакцинацију.

Апликација се показала као једноставан алат за коришћење и праћење услуга. Закључно са децембром 2022. године у апликацији је евидентирано:

- 298 услуга – астма
- 11454 услуга – антибиотици
- 782 услуге – дијабетес
- 21.340 услуга – вакцинација Ковид-19

ДАН АПОТЕКАРСТВА, 30. АПРИЛ

У част обележавања Дана апотекарства (30. април) Комора је 28. априла организовала вебинар на коме су се члановима Коморе обратили:

- ✓ Dominique Jordan, Председник Међународног удружења фармацеута - *International Pharmaceutical Federation (FIP)*
- ✓ Roberto Tobia, Председник Фармацеутске групе Европске уније - *Pharmaceutical Group of the European Union (PGEU)*
- ✓ Татјана Шипетић, Директор Фармацеутске коморе Србије

СВЕТСКИ ДАН ФАРМАЦЕУТА, 25. СЕПТЕМБАР

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ СВЕТСКОГ ДАНА ФАРМАЦЕУТА - ФАРМАЦЕУТИ КАО ЕДУКАТОРИ У ШКОЛАМА И ВРТИЋИМА

У сусрет 25. септембру, Светском дану фармацеута, Комора је наставила пројекат започет 2019. године који се односи на едукацију деце у школама и предшколским установама. Припремљене су 4 теме, у складу са узрастом и то:

- ✓ За предшколски узраст и ученике 1. до 4. разреда - „Како да порастемо здрави и снажни“ - Предности здраве исхране и утицај здравих животних навика на организам
- ✓ За ученике 5. до 8. разреда: „Час апотекарства на часу историје – откриће пеницилина“ и „Час апотекарства на часу биологије – разлике између бактерија и вируса“
- ✓ За ученике 7. и 8. разреда: „Психоактивне супстанце“

Позиву се у првој половини септембра одазвало преко 120 фармацеута у 40 градова Србије. Због велике заинтересованости како наших колега, тако и школских/предшколских установа за предавања на предложене теме, акција поводом Светског дана фармацеута продужена је до 10. октобра, с обзиром да се прве недеље овог месеца обележава Дечја недеља. У договору са наставницима, магистри фармације су одабрали теме и одржали једно или више предавања.

Предавања на различите теме одржана су у 40 градова, на којима је присуствовало 8.500 учесника, и то:

- ✓ 2500 старијих основаца од 5. до 8. разреда на теме: „Час апотекарства на часу историје – откриће пеницилина“, „Час апотекарства на часу биологије – разлике између бактерија и вируса“ и „Психоактивне супстанце“
- ✓ 3000 млађих основаца од 1. до 4. разреда, и око 3000 деце из предшколских установа на тему: „Како да порастемо здрави и снажни“ - Предности здраве исхране и утицај здравих животних навика на организам.

НАГРАЂЕНИ РАДОВИ НА КОНКУРСУ

Пету годину за редом Комора обележава Светски дан фармацеута конкурсом на тему дефинисану од стране Међународне фармацеутске федерације ФИП, за 2022. „Апотеке уједињене у акцији за здравији свет“. Задатак фармацеута је био да напишу рад који промовише улогу апотеке у промоцији здравља и превенцији болести и опишу активности које спровode или планирају да спроведу у овој години.

На конкурс који је био отворен од 15. јуна до 15. августа пристигло је укупно 19 радова, а комисија формирана од стране директора Коморе једногласно је изабрала три најбоља, који су награђени са по 10.000,00 динара и позивом да као посебни гости присуствују сесији Фармацеутске коморе на 8. Конгресу фармацеута Србије:

- Маг. фарм. Јелена Глишић Шеховић
- Маг. фарм. спец. Јелена Стефановић Војиновић
- Маг. фарм. спец. Јована Богдановић

ПРИСТУП СТРУЧНОЈ ЛИТЕРАТУРИ И БАЗАМА ПОДАТАКА

Комора је током целе 2022. године (до 14. децембра) пружала својим члановима могућност коришћење базе MedicinesComplete (ограничен приступ на издања BNF и BNF за децу) за 300 чланова.

У сарадњи са колегама из Европске канцеларије, у периоду од 15. октобра до 15. новембра успели смо да обезбедимо проширен приступ који је обухватао сва издања и публикације базе MedicinesComplete: *Martindale: The Complete Drug Reference and Martindale's ADR (Adverse Drug Reactions) Checker, Stockley's Drug Interactions and Stockley's Interactions Checker, Critical Illness, Agilio: Diagnosis and Treatment Guidance, Palliative Care Formulary, Drug Monitoring Checker, Pharmaceutical Excipients.*

С обзиром да је претплата за коришћење базе MedicinesComplete истицала крајем године, а узимајући у обзир цену пакета коју нуди MedicinesComplete са једне стране, као и обавезе прописане Водичем ДАП по питању обавезне литературе, Комора је покренула преговоре са Агенцијом за лекове и медицинска средства Србије везано за приступ електронском издању Нациоанлног регистра лекова и Фармакотерапијском водичу 7 (очекује се доступност март-април 2023.)

УЧЕШЋЕ НА СТРУЧНИМ СКУПОВИМА И НАГРАДЕ

---

4. СИМПОЗИЈУМ БОЛНИЧКИХ ФАРМАЦЕУТА СРБИЈЕ (28. мај 2022. године)

Секција болничких фармацеута Србије при СФУС-у је члан Европског удружења болничких фармацеута (ЕАХП), што је и допринело да симпозијум подрже и председник ЕАХП Др András Süle, претходни председник Petr Horák, извршна директорка Jennie De Greef, као и директорка за професионални развој Piera Polidori, у виду серије предавања, а у циљу приближавања активности и улоге коју ЕАХП има у развоју болничке фармације, како у Европи, тако и у Србији.

Колеге су представиле серију истраживања базираних на праћењу индикатора примене антибиотика, као и здравствених исхода, те индикатора квалитета пружене фармацеутске здравствене заштите. Представљен је двогодишњи пројекат „Развој и имплементација базе података о растварању антибиотика у Србији, Хрватској, Словенији, Босни и Херцеговини, Црној Гори и Северној Македонији у сарадњу са Шпанијом“, за чију реализацију је Секција добила и финансијску подршку ЕАХП, како за креирање базе података, тако и за

развој мобилне апликације. Очекује се широка примена, како у земљама региона, тако и Европе, јер је апликација доступна и на енглеском језику.

ЛЕТЊА ШКОЛА 2022 – ПРИМЕЊЕНА ИМУНОЛОГИЈА ЗА МАГИСТРЕ ФАРМАЦИЈЕ (август 2022.)

На Плитвичким језерима је ове године одржана Летња школа фармације у организацији *Pharmaexpert-a*, на којој је учествовало око 250 фармацеута из 7 земаља, углавном из региона. Тема је била примењена имунологија за фармацеуте, а важан део била је имунизација – њен значај и потенцијално увођење у апотеке у региону.

Фармацеутска комора Србије имала је своје представнике, то су маг.фарм.спец Татјана Шипетић, маг.фарм.спец.Бојана Летић, др сци.мед. Драгана Стојиљковић, маг.фарм.спец. Ана Копривица, маг.фарм.спец. Соња Стојиљковић и маг.фарм.спец. Јелена Стефановић Војиновић.

Маг.фарм.спец. Ана Копривица, маг.фарм.спец. Соња Стојиљковић и маг.фарм.спец. Јелена Стефановић Војиновић представиле су своје случајеве из праксе и освојиле две награде за презентацију случаја.

ФИП – 2022 (септембар 2022.)

80. Светски конгрес фармације и фармацеутске науке одржан је септембра ове године у Севиљи, Шпанија. Представници коморе на овом конгресу биле су: маг. фарм. спец. Милица Ђукановић и маг. фарм. спец. Николина Скорупан.

Србија се ове године на ФИП-овом конгресу представила са 2 усмена излагања и 6 постер презентација.

Усмена излагања имали су:

- Ненад Миљковић - са темом " The Potential of Prospective Risk Assessments for addressing medicine shortages "
- Урош Чакар - са темом " Military Pharmacy's Contributions to the Profession and a Healthy Society“.

Постер презентације:

- Професорке Драгана Божић и Јелена Антић Станковић, као и научни сарадник, др сц. Урош Чакар са Фармацеутског факултета у Београду.
- Професорка са Медицинског факултет у Нишу Александра Цатић заједно са Јеленом Милошевић из Dr Мах апотека , које су представиле „*Mama friendly apoteka*“ пројекат.
- Студент Фармацеутског факултета у Београду Дејан Георгијев, који ради у апотеци као фармацеутски техничар и студент је пете године фармације.

8. КОНГРЕС ФАРМАЦЕУТА СРБИЈЕ (12-15. октобар 2022. године)

СЕСИЈА: ПРАВО ВРЕМЕ ЗА ФАРМАЦЕУТСКЕ УСЛУГЕ

Сесија Коморе посвећена фармацеутским услугама одржана је 13. октобра 2022. Представљени су до сада започети пројекти и први резултати пружања стандардизованих услуга у апотекама. Наше колеге, чланови радних група и/или вође пројекта, упознали су присутне са концептом развоја и унапређења апотекарске праксе која је усмерена на саветодавну улогу магистра фармације.

У оквиру сесије додељене су захвалнице колегиницама које су награђене котизацијом за учешће на 8. Конгресу фармацеута Србије, на основу учешћа у сва три пројекта Коморе, саветовалиште за дијабетес, антибиотике и пост-ковид, и највећем броју пружених услуга, и то: маг. фарм. спец. Ана Копривица, маг. фарм. спец. Јелена Петровић, маг. фарм. спец. Изабела Косо, маг. фарм. Емилија Симић и маг. фарм. Оливера Ђајић. Захвалнице су добили и аутори награђених радова на конкурс поводом Светског дана фармацеута.

У оквиру сесије додељена је Награда Стеван Шукљевић за 2022. годину, прим. др сци. мед. Ненаду Миљковићу.

СЕСИЈА: УСЛОВИ ЗА ПРУЖАЊЕ ЗДРАВСТВЕНИХ УСЛУГА У АПОТЕКАМА

Сесија које су заједнички организовали СФУС, Удружење приватних апотекара Србије „СПАС“ и Комора одржана је 14.10.2022. године. Колеге који припадају Европској групи националних удружењу фармацеута (PGEU), пренели су своја искуства по питању услова који морају бити испуњени како би била пружена квалитетна фармацеутска услуга од стране фармацеута запослених у апотекама. Једно од предавања на овој сесији одржала је директорка коморе Славица Милутиновић на тему: Услови и уведене услуге у Србији.

СЕСИЈА: ИНСТИТУЦИЈА ОДГОВОРНОГ МАГИСТРА ФАРМАЦИЈЕ – ГДЕ СМО САДА И КАКО ДО ЦИЉА?

Сесија које су заједнички организовали СФУС, Удружење приватних апотекара Србије „СПАС“ и Комора одржана је 14.10.2022. године. Циљ сесије је упознавање колега са законским одредбама, обавезама и одговорностима које има одговорни магистар фармације у апотеци, који руководи радом апотеке и одговоран је за стручан и законит рад. Једно од предавања на овој сесији одржала је директорка коморе Славица Милутиновић на тему: Одговорни магистар фармације – регулаторни аспекти.

НАГРАДА ЕСКУЛАП - КАТЕГОРИЈА: ДОПРИНОС ИНСТИТУЦИЈА САРАДЊИ СА ПРИВАТНИМ ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА И ПРИВАТНОМ ПРАКСОМ

На одржаној 3. Конференцији здравствених радника у приватном сектору 6. маја 2022. године, Фармацеутској комори Србије додељена је награда ЕСКУЛАП за имплементацију пројекта од значаја за целу фармацеутске струку. Награду традиционално додељује Асоцијација приватних здравствених установа и приватних пракси Србије одабраним установама.

МЕДИЈСКЕ АКТИВНОСТИ

Током 2022. године имали смо 144 медијске објаве у традиционалним медијима у којима се помињала Фармацеутска комора Србије и њени чланови. Од тог броја, 107 објава било је на веб порталима, 16 у принт издањима, 19 телевизијских гостовања и прилога и 2 гостовања на радију.

Имали смо веома активну комуникацију са медијима током целе године, слали смо саопштења, као и циљане текстове које су писали фармацеути поводом разних светских дана (ментално здравље, антибиотици, астма, дијабетес, дојење, контрацепција...). Такође, слали смо и циљано текстове о пројектима који се спроводе у оквиру Фармацеутске коморе Србије (саветници за дијабетес, астму, антибиотике, пост – ковид).

ЈАНУАР

- Гостовање Татјане Шипетић на РТС о пост-ковид саветовалишту
- Прилог на РТС о пост-ковид саветовалишту у емисији “Шта радите бре”
- Гостовање Татјане Шипетић на ТВ Пинк
- Гостовање Татјане Шипетић на Н1
- Гостовање Соње Стојиљковић на ТВ Курир
- Гостовање Соње Стојиљковић на Нова С
- Гостовање Соње Стојиљковић на ТВ Вести
- Информацију о пост-ковид саветовалишту пренело је 23 веб портал

ФЕБРУАР

- Прилог о пост-ковид саветовалишту на ТВ Прва
- Прилог о пост-ковид саветовалишту на Радио слободна Европа
- Текс + видео о пост-ковид саветовалишту на Нова.рс
- Гостовање Татјане Шипетић на Радио Београд 1

МАРТ

- Соња Стојиљковић била је гост подкаста „Реагуј“ - Независног друштва новинара Војводине
- Гостовање Соње Стојиљковић на ТВ К1 на тему употребе витаминских инфузија.

АПРИЛ

- Гостовање Соње Стојиљковић на ТВ Прва – зависност од капи за нос

МАЈ

- Текст у Објективу са Соњом Стојиљковић о бенседину

ЈУЛ

- Саопштење за медије – Саветници за астму пренело 15 веб портала и 7 принт издања.
- У тексту у принт издању Нова, изјава Фармацеутске коморе Србије о дуговању РФЗО.

АВГУСТ

- Саопштење за медије – Недеља дојења имали смо 16 веб објава и 1 принт
- Гостовање Соње Стојиљковић на ТВ Тањуг

СЕПТЕМБАР

- Поводом Светског дана фармацеута имали смо 14 web објава и један принт
- Гостовање Славице Милутиновић на РТС поводом Светског дана фармацеута
- Гостовање Соње Стојиљковић на Радио Београду 1 поводом Светског дана фармацеута
- Текстови о контрацепцији пренело је 4 веб портала и један принт

ОКТОБАР

- Гостовање Биљане Главоњић на ТВ Прва
- Гостовање проф. Сандре Везмар Ковачевић на РТС
- Гостовање Николине Скорупан на ТВ Прва
- Објаве поводом Ружичастог октобра – 3 принта, 6 веба
- 4 објава у Вечерњим Новостима, Блицу, Информеру, Политици у принт издању поводом Светског дана фармацеута
- Web објава на РТС поводом конгреса
- 6 web објава о менталном здрављу
- 1 web објава на Монду поводом антибиотика

НОВЕМБАР

- Гостовање Соње Стојиљковић у емисији ТВ Ординација на РТС
- 18 web објава на следеће теме:
  - Текстови о дијабетесу и саветницима
  - Текстови о ХОБП
  - Текстови о антимикуробној резистенцији
  - Текст на порталу К1 о старим лековима
  - Текст у Дневнику о новој формули за израчунавање количине лекова (новинарски захтеви)

ДЕЦЕМБАР

- Текст у Блицу о антибиотицима
- Две веб објаве о саветницима за дијабетес

ГЛАСНИК КОМОРЕ – ЧАСОПИС „АПТЕКАРСКА ПРАКСА“

- ✓ У 2022-ој години укупно је објављено 3 броја гласника Коморе Апотекарска Пракса (број 132, 133 и 134).
- ✓ Закључно са 31. децембром 2022. године број адреса на које се шаље часопис је 8170 и односи се на све фармацеуте који имају активан статус без обзира на уплату чланарине.
- ✓ Часопис је током целе године информисао чланство о свим активностима и раду Фармацеутске коморе Србије, њених органа и огранака, као и осталим догађајима у фармацеутској струци, код нас и у свету.

САЈТ И ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ КОМОРЕ

- ✓ Сајт је током 2022. године редовно одржаван и објављене информације су пратиле свакодневне активности и рад органа Коморе. Највећи број посета сајту односи се на вести које се објављују на почетној страници и активности Коморе, информације у вези документације неопходне за упис у именик, издавање и обнављање лиценци, пријављивање промена, пакете ВШО и актуелне пројекте.
- ✓ Годину за нама завршили смо са рекордним повећањем бројем пратилаца на Facebook-у (преко 7.000 нових) и сада бројимо заједницу са скоро 17.000 пратилаца на овој друштвеној мрежи. Можемо да се похвалимо и рекордним бројем прегледа објава које смо имали на званичном Facebook профилу Коморе – преко 3.5 милиона прегледа, што је за 33% више него претходне године.
- ✓ Фармацеутска комора Србије је у претходној години отворила своје званичне профиле на друштвеним мрежама Instagram и LinkedIn-у.
- ✓ На LinkedIn-у нас званично прати скоро 1.000 корисника ове друштвене мреже и ту смо имали 39 објава у претходној години са скоро 110.000 прегледа.
- ✓ Наш Instagram профил прати нешто преко 1.000 корисника, у претходној години имали смо преко 150 објава и преко 380.000 прегледа.
- ✓ YouTube профил Коморе освежен је после дужег времена са готово 50 објава (ДАП вебинари и снимци ТВ гостовања).
- ✓ Најважније информације редовно су достављане члановима путем циркуларног мејла. Мејлинг листа Коморе броји 8.456 чланова (децембар 2022).

АКРЕДИТАЦИЈА ПРОГРАМА КЕ

- ✓ Јавним позивом за акредитацију програма КЕ, који је расписан 29.12.2021. године, дефинисано је 4 термина за акредитацију у току 2022. године: 15.-30. јануар, 01.-15. април, 01.-05. јул, 01.-05. октобар.
- ✓ На акредитацију је у току 2022. године примљено укупно 156 програма КЕ које је Радна група ЗСС за акредитацију програма КЕ при Комори (проф. др Јела Милић, проф. др Зорица Басић, доц. др Анета Перић, мр сци. Јасна Ристић, мр сци. Светлана Ристић) прегледала по дефинисаној процедури и дала предлог за акредитацију програма КЕ са дефинисаним бројем бодова или предлог за одбијање програма КЕ.

ВИРТУЕЛНА ШКОЛА ОБРАЗОВАЊА

Током 2022. године реакредитовано је укупно 17 тестова у електронској форми у оквиру Виртуелне школе образовања, и то:

- 4 теста која су основ за имплементацију стандардизованих услуга за оболеле од дијабетеса, особе за астмом и приликом издавања антибиотика,
- 13 тестова која су основ за имплементацију Водича ДАП.

Наведени пакети образовања, за имплементацију стандардизованих услуга, допуњени су подацима везано за обавезну и препоручену имунизацију у Републици Србији, за оболеле од дијабетеса и особе за астмом.

1. Тема: „Фармацеутска услуга предуслов повећања степена адхеренце код пацијената на терапији антибиотикима“ Евиденциони број: Б-97/22; Одлука ЗСС: 153-02-00389/2022-01 од 17.06.2022.; Аутори: Проф. др Ненад Угрешић, проф. др Сандра Везмар Ковачевић, маг.фарм.спец. Татјана Милошевић, маг.фарм.спец., Соња Стојиљковић, маг.фарм.спец. Николина Скорупан, маг. фарм.спец. Драгана Рајинац; број бодова за слушаоце – 5.
2. Тема: „Услуга фармацеутске здравствене заштите за пацијенте са дијабетесом“ Евиденциони број: Б-158/22; Одлука ЗСС: 153-02-00389/2022-01 од 17.06.2022. године од године; Аутори: Проф. др Сандра Везмар Ковачевић, маг.фарм.спец. Татјана Милошевић, маг.фарм.спец. Сузана Маринковић, маг. фарм. спец. Јелена Стефановић Војиновић, маг. фарм. спец. Мика Симишић, маг. фарм. спец. Милица Тулафић, проф. др Ивана Тадић и проф. др Бранкица Филипић; број бодова за слушаоце – 5
3. Тема: „Услуга фармацеута за пацијенте са астмом“; Евиденциони број: Б-157/22; Одлука ЗСС: 153-02-00389/2022-01 од 17.06.2022. године; Аутори: Проф. др Сандра Везмар Ковачевић, маг. фарм. спец. Татјана Милошевић, маг. фарм. спец. Николина Скорупан, маг. фарм. спец. Соња Стојиљковић, маг. фарм. спец. Милан Ракић, маг. фарм. спец. Тамара Мирковић и проф. др Бранкица Филипић; број бодова за слушаоце – 5.
4. Тема: „Унапређење стандардизоване фармацеутске услуге код пацијената са дијабетесом“ Евиденциони број: Б-159/22; Одлука ЗСС: 153-02-00389/2022-01 од 17.06.2022. године; Аутори: Проф. др Сандра Везмар Ковачевић, маг. фарм. спец. Татјана Милошевић, маг. фарм. спец. Јелена Стефановић Војиновић, проф. др Брижита Ђорђевић и в. проф. др Бојана Видовић; број бодова за слушаоце – 5

У циљу имплементације Водича ДАП, реакредитовано је укупно 13 тестова у електронској форми:

1. Тема: „Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за простор и опрему“; Евиденциони број: Ц-1-46/22; Одлука ЗСС 153-02-00688/2022-01 од 14.11.2022. године; Аутори: Маг. фарм. спец. Сања Јовић, Дипл. инг. технологије Александар Пановски, Дипл. инг технологије Милица Благојевић; број бодова за слушаоце – 2.
2. Тема: „Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за кадар“; Евиденциони број: Ц-1-47/22; Одлука ЗСС 153-02-00688/2022-01 од 14.11.2022. године; Аутори: Др сци. мед. Драгана Јоцић, Проф.др Душанка Крајновић; број бодова за слушаоце – 2.
3. Тема: „Стандарди и смернице за планирање, набавку, пријем, складиштење и чување“; Евиденциони број: Ц-1-48/22; Одлука ЗСС 153-02-00688/2022-01 од 14.11.2022.

- године; Аутори: Маг. фарм. спец. Сања Јовић, Маг. фарм. спец. Ивана Поповић; број бодова за слушаоце – 2.
4. Тема: „Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за праћења исхода терапије“; Евиденциони број: Ц-1-49/22; Одлука ЗСС 153-02-00688/2022-01 од 14.11.2022. године; Аутори: Маг. фарм. спец. Тијана Радојичић, Маг. фарм. спец. Милана Вуков, Маг. фарм. спец. Горан М. Марковић, Дипл. инг технологије Тони Чамуровски, број бодова за слушаоце – 2.
  5. Тема: „Стандарди добре апотекарске праксе за централизовану припрему цитотоксичне терапије у апотеци“; Евиденциони број: Ц-1-50/22; Одлука ЗСС 153-02-00688/2022-01 од 14.11.2022. године; Аутори: Маг. фарм. спец. Ивана Поповић, Маг. фарм. спец. Мирјана Бошковић, Маг. фарм. спец. Маја Рибар, број бодова за слушаоце – 2
  6. Тема: „Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за издавање лекова, медицинских средстава и других производа у апотеци, изузев болничкој апотеци и Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за издавање лекова и медицинских средстава у болничкој апотеци“; Евиденциони број: Ц-1-51/22; Одлука ЗСС 153-02-00688/2022-01 од 14.11.2022. године; Аутори: Маг. фарм. спец. Татјана Шипетић, Маг. фарм. спец. Драгана Рајинац, број бодова за слушаоце – 2
  7. Тема: „Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за праћења исхода терапије“; Евиденциони број: Ц-1-52/22; Одлука ЗСС 153-02-00688/2022-01 од 14.11.2022. године; Аутор: Проф. др Марина Одаловић; број бодова за слушаоце – 2
  8. Тема: „Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за промоцију здравља, превенцију болести и здравствено васпитање у јавној апотеци, изузев болничке апотеке“; Евиденциони број: Ц-1-53/22; Одлука ЗСС 153-02-00688/2022-01 од 14.11.2022. године; Аутори: Маг. фарм. спец. Татјана Шипетић, Проф. др Марина Одаловић, Маг. фарм. спец. Андријана Милошевић број бодова за слушаоце – 2
  9. Тема: „Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за руковање лековима и медицинским средствима који се користе у клиничким испитивањима“; Евиденциони број: Ц-1-54/22; Одлука ЗСС 153-02-00688/2022-01 од 14.11.2022. године; Аутори: Маг. фарм. спец. Ивана Поповић; број бодова за слушаоце – 2
  10. Тема: „Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за управљање фармацеутским отпадом “; Евиденциони број: Ц-1-55/22; Одлука ЗСС 153-02-00688/2022-01 од 14.11.2022. године; Аутор: Маг. фарм. спец. Славица Ботић; број бодова за слушаоце – 2
  11. Тема: „Стандарди добре апотекарске праксе за систем квалитета“ ; Евиденциони број: Ц-1-56/22; Одлука ЗСС 153-02-00688/2022-01 од 14.11.2022. године; Аутор: Маг. фарм. спец. Маг. фарм. спец. Сања Јовић; број бодова за слушаоце – 2
  12. Тема: „Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за безбедан систем рада – квалитет и безбедност производа“, Евиденциони број: Ц-1-57/22; Одлука ЗСС 153-02-00688/2022-01 од 14.11.2022. године; Аутори: Маг. фарм. спец. Тијана Радојичић, Маг. фарм. спец. Драгана Рајинац, Маг. фарм. спец. Сања Јовић, Маг. фарм. спец. Татјана Савковић, Маг. фарм. спец. Јелена Милошевић број бодова за слушаоце – 2

13. Тема: „Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за безбедан систем рада – безбедност пацијената“, Евиденциони број: Ц-1-58/22; Одлука ЗСС 153-02-00688/2022-01 од 14.11.2022. године; Аутори: Маг. фарм. спец. Тијана Радојичић, Маг. фарм. спец. Татјана Шипетић, Мр пх Александра Вујачић Симић, Мр пх Весна Шеваљевић; број бодова за слушаоце – 2

Преглед броја тестова који су полагали чланови Коморе у оквиру Виртуелне школе образовања у 2022. години:

Назив програма	Бр. учесника
Услуга фармацеутске здравствене заштите за пацијенте са дијабетесом	512
Фармацеутска услуга - предуслов повећања степена адхеренце код пацијената на терапији антибиотицима	676
Унапређење стандардизоване фармацеутске услуге код пацијената са дијабетесом	260
Услуга магистра фармације за пацијенте са астмом	1270
Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за простор и опрему	1107
Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за кадар	1103
Стандарди и смернице за планирање, набавку, пријем, складиштење и чување	923
Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за праћења исхода терапије	573
Стандарди добре апотекарске праксе за централизовану припрему цитотоксичне терапије у апотеци	388
Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за издавање лекова, медицинских средстава и других производа у апотеци, изузев болничкој апотеци и Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за издавање лекова и медицинских средстава у болничкој апотеци	407
Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за праћења исхода терапије	405
Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за промоцију здравља, превенцију болести и здравствено васпитање у јавној апотеци, изузев болничке апотеке	523
Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за руковање лековима и медицинским средствима који се користе у клиничким испитивањима	352
Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за управљање фармацеутским отпадом	655
Стандарди добре апотекарске праксе за систем квалитета	478
Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за безбедан систем рада – квалитет и безбедност производа	353
Стандарди и смернице добре апотекарске праксе за безбедан систем рада – безбедност пацијената	557
УКУПНО	10542

Број учесника у оквиру ВШО, 2021-2022:

Опис	2021	2022	%
1 Број учесника у пакетима ВШО	7151	10542	147,42

ОНЛАЈН СТРУЧНИ САСТАНЦИ

У организацији Фармацеутске коморе Србије, у 2022. години, одржано је укупно 9 онлајн стручних састанака који су посвећени имплементацији и/или подршци учесницима пројекта Коморе везано за стандардизацију фармацеутских услуга у апотекама. У складу са новим Правилником о ближим условима за спровођење континуиране едукације за здравствене раднике и здравствене сараднике („Сл. Глсник РС“, бр. 17/2022), од одржаних 9, укупно 7 је акредитовано код Здравственог савета Србије као онлајн стручни састанак:

Датум	Тема	Број учесника	Одлушали снимак	Укупно
1 5.2.	Едукација и резултати пилот пројекта пост-ковид саветовалишта у апотеци	438	240	678
2 1.6.	Примена стандардизоване услуге за пацијенте са астмом	429	170	599
3 15.9.	Рационална примена антибиотика у лечењу акутних инфекција доњих дисајних путева	996	347	1343
4 20.10.	Рационална примена антибиотика у лечењу акутних инфекција уринарног тракта	878	354	1232
5 17.11.	Рационална примена антибиотика у лечењу <i>Helicobacter pylori</i> и цревних инфекција	801	385	1186
6 24.11.	Корак напред у пружању услуге оболелима од дијабетеса - први део	516	219	735
7 1.12.	Корак напред у пружању услуге оболелима од дијабетеса - други део	407	190	597
8 8.12.	Услуга фармацеута за пацијенте са астмом - прва фаза пројекта	388	191	579
9 15.12.	Рационална употреба антибиотика у педијатрији	753	318	1071
	УКУПНО	5606	2414	8020

Збирно посматрано, број учесника на одржаним онлајн стручним састанцима, укључујући и едукације посвећене имплементацији Водича ДАП, износи 13.116.

Тема	Број учесника	Одслушали снимак	Укупно
Имплементација Водича ДАП (13 едукација)	3910	1186	5096
Имплементација стандардизованих фармацеутских услуга (9 едукација)	5606	2414	8020
УКУПНО (22 едукације)	9516	3600	13116

БАЗА ПОДАТАКА КОМОРЕ

- ✓ База за евиденцију и праћење чланова Коморе, несметано је функционисала током 2022. године.
- ✓ Уведене су нове функционалности везано за изборне активности, израду решења о промени података, израду решења о привременом одузимању лиценце, извештаја који се шаљу Министарству здравља и РФЗО о необновљеним, односно привремено одузетим лиценцама.
- ✓ У току 2022. године континуирано је пружана стручна и техничка помоћ свим организаторима програма КЕ и обрађено је укупно 4.308 извештаја о одржаним програмима КЕ, што је за 36% више него у 2021. години, односно за 130% више него у 2020. години (2021. – укупно 3177 извештаја; 2020. – укупно 1865).

Председник Скупштине
Иван Ефтовић маг.фарм.спец.

Прилог 1

ОБЈЕДИЊЕНИ ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДЕНОЈ РЕДОВНОЈ СПОЉНОЈ ПРОВЕРИ КВАЛИТЕТА СТРУЧНОГ РАДА ЗА АПОТЕКАРСКУ ДЕЛАТНОСТ

Фармацеутска комора Србије (у даљем тексту: Комора) у складу са својим обавезама и овлашћењима на основу члана 17. став 2 и члана 195. Закона о здравственој заштити („Сл. гласник РС“, бр. 25/2019), спровела је поступак редовне провере квалитета стручног рада у апотекарској делатности (новембар 2022. године), у складу са:

- Одредбама члана 17. став. 2 и чл. 191-195. Закона о здравственој заштити, „Сл. гласник РС“, бр. 25/2019
- Правилником о показатељима квалитета здравствене заштите и провери квалитета стручног рада „Сл. Гласник РС“, бр. 123/2021
- Листом стручних надзорника за редовну спољну проверу квалитета стручног рада, утврђене Одлуком министра здравља број 531-01-00102/2022-09 од 14.02.2022. године;
- Годишњим Планом редовне спољне провере квалитета стручног рада, утврђеним Одлуком министра здравља број 531-01-00103/2022-09 од 14.02.2022. године.
- Стручно-методолошким упутством за спровођење редовне спољне провере квалитета стручног рада у апотекарској делатности које је усвојио Управни одбор Фармацеутске коморе Србије, 18.10.2022. године.

Ради што прецизнијег дефинисања поступка редовне спољне провере квалитета стручног рада и његове транспарентности, Управни одбор Коморе је 18.10.2022. године, усвојио „Стручно-методолошко упутство за спровођење редовне спољне провере квалитета стручног рада у апотекарској делатности са обрасцима извештаја о редовној спољној провери квалитета стручног рада за апотекарску делатност на примарном, секундарном и терцијарном нивоу“

(документ објављен на сајту Коморе <https://www.farmkom.rs/farmkom.php?id=71>)

У складу са Годишњим Планом, у периоду од 1.11.2022. године до 25.11.2022. године извршена је редовна спољна провера квалитета стручног рада у следећим апотекама:

Датум провере	Назив АУ/ЗУ/ПП	Назив и врста организационе јединице АУ/ЗУ којој се спроводи провера
01.11.2022.	АУ Ирис А	Огранак апотеке Ирис Пожаревац, Чеде Васовића 4, Пожаревац
01.11.2022.	АУ Бену	Огранак БЕНУ 432, Чупићева 2, Зајечар
01.11.2022.	АУ Вива Фарм	Огранак Вива фарм 1, Синђелићева 37, Ваљево
01.11.2022.	АУ Лили Дрогерије	Огранак Лилли дрогерије бр. 60, Моше Пијаде 41, Бор
01.11.2022.	АУ Џунић	Огранак Џунић 5, Светозара Марковића 55, Лесковац
01.11.2022.	АУ Сунце	Огранак Сунце Шабац, Јована Цвијића 8, Шабац
02.11.2022.	АУ Трг	Апотека Трг, Димитрија Туцовића 151, Ужице
02.11.2022.	АУ Анђела	Апотека Анђела 2, Цара Лазара 212, Крушевац

	02.11.2 022.	АУ Гален Фарм	Огранак Гален Фарм 24, 17. Октобар бр. 16, Смедерево
0	02.11.2 022.	АУ Вега Фарма	Огранак Вега Фарма Јагодина, Зелена пијаца бб, Јагодина
1	03.11.2 022.	АУ Др. Макс	Огранак Др. Макс 125, Кнез Данилова 7, Београд
2	03.11.2 022.	АУ Др. Макс	Огранак Др. Макс 15060, Виноградарска бр.1, Александровац
3	03.11.2 022.	АУ Породична апотека груп	Апотека Породична аптека груп, Др. Јована Ристића 262, Крагујевац
4	03.11.2 022.	АУ Кека фарм	Огранак Кека Фарм, Цвијићева 93, Београд
5	03.11.2 022.	АУ Бену	Огранак Беллвил, Јурија Гагарина 14ј, Нови Београд
6	03.11.2 022.	АУ Београд	Огранак Жарково, Трговачка 26, Београд
7	04.11.2 022.	АУ Ђорђевић (Булевар)	Огранак Булевар, Ратка Павловића 251, Прокупље
8	04.11.2 022.	АУ Цвејић (бивша АУ Невен)	Огранак Цвејић Ниш, Булевар Немањића 33л, Ниш
9	08.11.2 022.	АУ Лилли дрогерије	Огранак Каленић, Максима Горког 17А, Београд
0	08.11.2 022.	АУ Иванчић и син фармација	Огранак Душанова, Цара Душана 70, Београд
1	08.11.2 022.	АУ Кршенковић	Огранак 28, Нушићева 20, Београд
2	08.11.2 022.	АУ Мента	Апотека Мента, Сланушка 26, Ужице
3	08.11.2 022.	АУ Симић Фарм	Апотека Симић Фарм, Александра Карађорђевића 2, Рача
4	08.11.2 022.	АУ МАГ	Апотека Маг, Милоша Обилића 9, Чачак
5	08.11.2 022.	Апотека приватна пракса Ника лек	Апотека приватна пракса Ника лек, Византијска 14, Београд
6	08.11.2 022.	Апотека приватна пракса Лабуд	Апотека приватна пракса Лабуд, Седлара Јанка Вукотића 1Б, Београд
7	09.11.2 022.	АУ Јанковић	Огранак 108, Цара Душана 101, Зрењанин
8	09.11.2 022.	АУ Фармамед	Огранак 1 Бачка Топола, Главна 4, Бачка Топола
9	09.11.2 022.	АУ Цвејић	Огранак Цвејић Сомбор 3, Алексе Шантића 4, Сомбор
0	09.11.2 022.	АУ Бену	Огранак Бену 292, Васе Савића 32, Зрењанин
1	09.11.2 022.	АУ Лилли Дрогерије	Огранак 56, Димитрија Туцовића 1/А, Панчево
2	09.11.2 022.	АУ Филли Фарм	Огранак Филли 90, Булевар Цара Лазара 50, Нови Сад
3	09.11.2 022.	АУ Шеки Тиллиа	Апотека Шеки Тилија 5, Александра Обреновића 51, Александровац
4	10.11.2 022.	АУ Неофарм	Огранак 4 Сента, Поштанска 7, Сента
5	10.11.2 022.	Апотека приватна пракса Мрвошевић	Апотека приватна пракса Мрвошевић, Уроша Стефановића 8, Ивањица
6	10.11.2 022.	АУ Биофарм	Биофарм 3., Гогољева 13, Нови Сад
7	10.11.2 022.	АУ Гален Фарм	Огранак Гален Фарм 13, Маршала Тита 97, Врбас
8	10.11.2 022.	АУ Вега Фарма	Огранак Вега Сремска Митровица 3, Раднички пут 66, Сремска Митровица
9	15.11.2	АУ Пирот	Огранак Карло Скацел, Драгошева 18, Пирот

9	022.		
0	15.11.2 022.	АУ Астра Лек	Апотека Астра Лек, Ренгенова 1/1, Ниш
1	15.11.2 022.	АУ Снежана, Пирот	Огранак Снежана Бетти Пирот, Трг Републике 50, Пирот
2	15.11.2 022.	АУ Анђела	Огранак Анђела 13, Немањина 15, Врњачка Бања
3	16.11.2 022.	АУ Јасфарм	Огранак Јасфарм 14, Војводе Степе 45/2, Краљево
4	25.11.2 022.	Апотека приватна пракса Хигија Фарм	Апотека Хигија Фарм, Краља Стефана Првовенчаног 142, Врање
5	09.11.2 022.	ЗУ Општа болница Суботица	Огранак болничка апотека, Изворска 3, Суботица
6	08.11.2 022. затворена	АУ М-Здравље	Апотека М-Здравље, Ресавска 69, Београд
7	затворе на	АУ Филли Фарм	Огранак Филли Фарм 94, Момчила Поповића 123, Алексинац
8	затворе на	Апотека приватна пракса Мелисса	Апотека приватна пракса Мелисса, Душана Мацачића 7, Земун

Напомена: Извештај о редовној спољној провери квалитета у АУ Шеки Тилиа, Апотека Шеки Тилија бр. 5 (р.бр.33) је изгубљен и накнадно попуњен нов који садржи потписе стручних надзорника, појединачно на одвојеним документима.

Провера квалитета није извршена у три апотеке које су предвиђене Годишњим Планом:

1. АУ М-здравље, Ресавска 69, Општина Савски Венац - Комисија стручних надзорника је приступила редовној спољној провери квалитета стручног рада у наведеној апотеци дана 8.11.2022. године, у 10 часова. Том приликом је констатовано да апотека не ради. О истом је обавештен **Сектор за инспекцијске послове**, Одељење инспекције за лекове, медицинска средства и психоактивне контролисане супстанце и прекурсоре.
2. АУ Филли Фарм, Огранак Филли Фарм 94, Момчила Поповића 123, Алексинац – из разлога што је апотека затворену након доношења одлуке о Годишњем Плану редовне спољне провере квалитета стручног рада.
3. Апотека приватна пракса Мелисса, Душана Мацачића 7, Земун - – из разлога што је апотека затворену након доношења одлуке о Годишњем Плану редовне спољне провере квалитета стручног рада.

У складу са чланом 193. став 3. Закона о здравственој заштити, извештај о спроведеној редовној спољној провери квалитета стручног рада, након сваке провере појединачно, достављен је апотеци која је била предмет провере. У наставку се налази обједињена анализа прикупљених извештаја из 44 апотеке примарне здравствене заштите. Извештај о редовној спољној провери квалитета стручног рада из болничке апотеке, Опште болнице Суботица, није предмет ове анализе.

ПОДАЦИ О АПОТЕЦИ	Одгов	Одго	Без
	ор ДА	вор НЕ	одговора

Апотека има уговор са РФЗО ради снабдевања осигураних Лица лековима са Листе лекова и одређеном врстом мед. средстава које се издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања	44 100.00 %	0 0.00 %	0 0.00%
Апотека има радно време од - до			
Да ли апотека ради недељом?	32 72.73 %	12 27.27 %	0 0.00%
Да ли апотека ради у дане празника који се празнују нерадно?	37 84.09 %	7 15.91 %	
Да ли апотека има ноћно дежурство?	4 9.09%	40 90.91 %	0 0.00%
Да ли је на видљивом месту истакнуто име одговорног магистра фармације?	43 97.73 %	1 2.27 %	0 0.00%
Да ли запослени здравствени радници имају важеће санитарне књижице?	43 97.73 %	1 2.27 %	0 0.00%
Да ли је радна одећа и обућа запослених одговарајућа?	43 97.73 %	1 2.27 %	0 0.00%
Да ли запослени имају идентификационе картице видљиво истакнуте на радној одећи, на којима је јасно наведен степен стручне спреме?	44 100.00 %	0 0.00 %	0 0.00%
Да ли су производи који се поред лекова и мед. средстава налазе у апотеци у складу са законским прописима?	37 84.09 %	7 15.91 %	0 0.00%

Коментар:

КАДРОВСКА ОБЕЗБЕЂЕНОСТ	Одгов ор ДА	Одго вор НЕ	Без одговора
Оцена кадровске обезбеђености у складу са законским прописима	41 93.18 %	3 6.82 %	0 0.00%
Оцена кадровске обезбеђености у складу са радним временом	32 72.73 %	12 27.27 %	0 0.00%

Коментар:			
ПРОСТОРНА ОБЕЗБЕЂЕНОСТ, УСЛОВИ И ОПРЕМА	Одгов ор ДА	Одго вор НЕ	Без одговора
Да ли је хигијена пословних просторија на задовољавајућем нивоу?	43 97.73 %	1 2.27 %	0 0.00%
Да ли апотека има простор за саветовање пацијената који је јасно обележен (издвојен простор у официни који омогућава поверљив разговор)?	24 54.55 %	20 45.45 %	0 0.00%
Да ли је за рад обезбеђена прописана опрема, у складу са законским прописима?	43 97.73 %	0 0.00 %	1 2.27%
Да ли је за рад обезбеђена лична заштитна опрема, у складу са важећим препорукама?	43 97.73 %	1 2.27 %	0 0.00%
Да ли се опрема редовно контролише, на прописан начин и у складу са препоруком произвођача (нпр. вага, термометар)?	36 81.82 %	7 15.91 %	1 2.27%
Да ли се у апотеци прати и води евиденција о температури ваздуха у свим просторијама где се чувају лекови, медицинска средства и остали производи за унапређење и очување здравља (нпр. официна, материјалка/магацин)?	42 95.45 %	2 4.55 %	0 0.00%
Да ли се у апотеци прати и води евиденција о температури у фрижидеру/раскладној комори?	42 95.45 %	2 4.55 %	0 0.00%
Оцена обезбеђености услова у складу са законским прописима:	40 90.91 %	1 2.27 %	3 6.82%
СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ (континуиране едукације, специјализације и други видови стручног усавршавања)	Одгов ор ДА	Одго вор НЕ	Без одговора
Да ли је донет план стручног усавршавања?	37 84.09 %	7 15.91 %	0 0.00%
Да ли се води евиденција стручног усавршавања?	37 84.09 %	6 13.64 %	1 2.27%

Да ли установа/приватна пракса има здравствене раднике упућене на специјализацију?	12 27.27 %	32 72.73 %	0 0.00%
РУКОВАЊЕ ЛЕКОВИМА, МЕДИЦИНСКИМ СРЕДСТВИМА И ОСТАЛИМ ПРОИЗВОДИМА	Одговор ДА	Одговор НЕ	Без одговора
Да ли се лекови са психоактивним контролисаним супстанцама чувају на адекватан начин (у закључаном сефу)?	19 43.18 %	10 22.73 %	15 34.09%
Да ли се остали лекови, медицинска средства и други производи за унапређење и очување здравља, као и предмети опште употребе, чувају на адекватан начин (на одговарајућој температури у складу са упутством/декларацијом произвођача, заштићени од влаге и светлости, фрижидер за лекове који се чувају на температурама од 2-8 °С)?	44 100.00 %	0 0.00 %	0 0.00%
Да ли се чување и складиштење лекова и других производа обавља у складу са принципом „Први истек рока употребе („краћи рок”) први излаз” (FIFO) и да ли се о томе води евиденција (Књига истека рока)?	42 95.45 %	2 4.55 %	0 0.00%
Да ли је у апотеци посебно обележен карантин у коме се чувају:			
производи неутврђеног статуса (нпр. још неиспитана супстанца, увозни лекови за које на доставници није било податка о броју потврде о контроли квалитета или недостаје превод упутства за употребу)	39 88.64 %	5 11.36 %	0 0.00%
производи са истеклим роком употребе	40 90.91 %	4 9.09 %	0 0.00%
производи код којих постоји сумња на дефект квалитета	41 93.18 %	3 6.82 %	0 0.00%
ИЗРАДА МАГИСТРАЛНИХ ЛЕКОВА (уколико је примењиво) У 4 апотеке (9,09%) се израђују магистрални лекови, на које се и односе приказани подаци.	Одговор ДА	Одговор НЕ	Без одговора
Да ли се фармацеутске супстанце за израду магистралних лекова чувају на прописан начин, у складу са препоруком произвођача?	4 100.00 %	0 0.00 %	0 0.00%

Да ли сви полазни материјали који се користе у изради магистралних лекова (активне супстанце, помоћне супстанце и материјал за паковање) одговарају фармакопејским захтевима (сертификат на увид)?	3	0	1
	75.00 %	0.00 %	25.00%
Да ли се амбалажа у коју се пакују магистрални лекови чува на прописан начин, у складу са препоруком произвођача?	4	0	0
	100.00 %	0.00 %	0.00%
Да ли се магистрални лекова израђују према прописима фармакопеја или других стручних прописа?	4	0	0
	100.00 %	0.00 %	0.00%
Да ли се у апотеци израђују магистрални лекови у асептичним условима?	2	2	0
	50.00 %	50.00 %	0.00%
Да ли се магистрални лекови пакују у амбалажу која одговара фармацеутском облику израђеног магистралног лека?	4	0	0
	100.00 %	0.00 %	0.00%
Да ли су израђени магистрални лекови правилно обележени, у складу са фармакопејским прописима (активан принцип, фармацеутски облик, концентрација/доза, количина лека, датум израде и рок употребе)?	4	0	0
	100.00 %	0.00 %	0.00%
Да ли се уредно води евиденција израђених магистралних лекова (Књига евиденције израђених магистралних лекова)?	4	0	0
	100.00 %	0.00 %	0.00%
Да ли се води евиденција улаза фармацеутских сировина и амбалаже?	3	0	1
	75.00 %	0.00 %	25.00%
ОБАВЕЗЕ, ОДГОВОРНОСТ И КОМПЕТЕНЦИЈЕ МАГИСТРА ФАРМАЦИЈЕ	Одгов ор ДА	Одго вор НЕ	Без одговора
Магистар фармације правилно и прецизно издаје прописан лек, односно медицинско средство (облик, дозу и паковање).	44	0	0
	100.00 %	0.00 %	0.00%
Магистар фармације у процесу издавања саветује пацијента о безбедној и правилној употреби лекова, односно медицинских средстава, као и правилном чувању и року употребе.	44	0	0

	100.00 %	0.00 %	0.00%
Магистар фармације у процесу издавања процењује могуће интеракције лека са другим лековима, осталим производима за унапређење и очување здравља и храном.	44	0	0
	100.00 %	0.00 %	0.00%
Магистар фармације приликом издавања лека јасно и разумљиво записује време, количину и начин употребе лека, као и све остале неопходне информације.	44	0	0
	100.00 %	0.00 %	0.00%
Магистар фармације приликом издавања медицинског средства пружа неопходне информације о начину употребе (практично показује технику употребе), одржавању, чувању, даје техничка упутства и саопштава услове гаранције.	44	0	0
	100.00 %	0.00 %	0.00%
Магистар фармације информише и упућује пацијента о правилном избору лека чији је режим издавања без лекарског рецепта, фармацеутском облику и начину његове примене, на основу постављених питања о здравственом стању пацијента.	44	0	0
	100.00 %	0.00 %	0.00%
Магистар фармације са посебном пажњом приступа издавању лекова, односно медицинских средстава, код пацијената који имају проблем са разумевањем или тешкоће приликом давања информација.	44	0	0
	100.00 %	0.00 %	0.00%
Магистар фармације препознаје проблеме који су се појавили током примене терапије код пацијента (нпр. престанак узимања терапије, увођење новог лека, промена дозе, интервала дозирања, промена фармацеутског облика и друго) и у сарадњи са другим здравственим радницима примењује одговарајући начине за решавања препознатих проблема.	42	1	1
	95.45 %	2.27 %	2.27%
Магистар фармације је упознат са процедуром пријављивања нежељених реакција на лекове, односно медицинска средства Националном центру за фармаковигиланцу, и о томе води евиденцију.	41	2	1
	93.18 %	4.55 %	2.27%

Магистар фармације је упознат са процедуром пријављивања сумње у квалитет и безбедност, односно одступања од стандарда квалитета лека или медицинског средства надлежном министарству за послове здравља, и о томе води евиденцију.	43	1	0
	97.73 %	2.27 %	0.00%
Магистар фармације поштује начела приватности, поверљивости и тајности информација и податка о пацијенту и његовој терапији.	44	0	0
	100.00 %	0.00 %	0.00%
Магистар фармације поштује аутономију пацијента и директном, јасном и недвосмисленом комуникацијом добија усмену/писмену сагласност пацијента - информисани пристанак при пружању стандардизованих, односно напредних услуга.	44	0	0
	100.00 %	0.00 %	0.00%
Магистар фармације уписује у Књигу интервенција фармацеута предузете мере уколико лекарски рецепт није прописан у складу са законским прописима.	36	8	0
	81.82 %	18.18 %	0.00%
Магистар фармације је упознат са законским оквирима, интерним актима и процедурама, и примењује их на одговарајући начин.	43	1	0
	97.73 %	2.27 %	0.00%
ФАРМАЦЕУТСКЕ УСЛУГЕ	Одгов ор ДА	Одго вор НЕ	Без одговора
У апотеци се издају лекови са Листе лекова на терет средстава обавезног здравственог осигурања и о томе води евиденција (е-рецепт и Књига евиденције рецепата).	44	0	0
	100.00 %	0.00 %	0.00%
У апотеци се израђују галенски лекови.	0	44	0
	0.00%	100.0 0%	0.00%
У апотеци се издају галенски лекови (уговор са АУ).	43	1	0
	97.73 %	2.27 %	0.00%
У апотеци се издају одређене врсте медицинских средстава.	44	0	0
	100.00 %	0.00 %	0.00%
У апотеци се издају лекови са психоактивним контролисаним супстанцама и о томе води евиденција (Књига наркотика).	19	25	0
	43.18 %	56.82 %	0.00%

У апотеци се издају дијететски суплементи уз саветовање о њиховој употреби и безбедности.	44	0	0
	100.00 %	0.00 %	0.00%
У апотеци се пружа услуга усклађивање терапије (преглед употребе лекова) са лекаром за пацијенте са пет и више лекова у терапији и о томе води евиденција (Књига интервенција фармацеута).	32	10	2
	72.73 %	22.73 %	4.55%
У апотеци се пружа услуга саветовања и демонстрација правилне примене лека пацијентима на инсулинској терапији и о томе води евиденција (Књига интервенција фармацеута).	37	5	2
	84.09 %	11.36 %	4.55%
У апотеци се пружа услуга саветовања и демонстрација правилне примене лека пацијентима са инхалационом терапијом и о томе води евиденција (Књига интервенција фармацеута).	37	5	2
	84.09 %	11.36 %	4.55%
У апотеци се организују и спроводе активности из области промоција здравља и превенција болести.	35	9	0
	79.55 %	20.45 %	0.00%
ЗДРАВСТВЕНА ДОКУМЕНТАЦИЈА И ЕВИДЕНЦИЈЕ	Одгов ор ДА	Одго вор НЕ	Без одговора
Да ли је установљена и да ли се води сва наведена здравствена документација и евиденције (наведено у тачки 10.3, 11.8, 12.13., 13.1., 13.5., 13.7., 13.8., 13.9.	38	5	1
	86.36 %	11.36 %	2.27%
Да ли се здравствена документација и евиденције воде на прописаним/одговарајућим обрасцима и садрже прописане/одговарајуће податке?	42	2	0
	95.45 %	4.55 %	0.00%
Да ли податке у здравствену документацију и евиденције уписује овлашћени здравствени радник и оверава их својим потписом?	43	1	0
	97.73 %	2.27 %	0.00%
Да ли су здравствена документација и евиденције обезбеђене од неовлашћеног приступа, копирања и злоупотребе?	44	0	0
	100.00 %	0.00 %	0.00%
РЕФЕРЕНТНА ЛИТЕРАТУРА	Одгов ор ДА	Одго вор НЕ	Без одговора

Да ли апотека поседује потребну литературу (у штампаној или електронској форми)?	42	2	0
	95.45 %	4.55 %	0.00%
Да ли апотека поседује препоручену допунску литературу за додатне информације (у штампаној или електронској форми)?	37	7	0
	84.09 %	15.91 %	0.00%
ПОСТУПАЊЕ СА ФАРМАЦЕУТСКИМ ОТПАДОМ	Одгов ор ДА	Одго вор НЕ	Без одговора
Да ли апотека има потписан уговор са овлашћеним оператером за преузимање фармацеутског отпада?	40	4	0
	90.91 %	9.09 %	0.00%
Да ли апотека има контејнер/кесе одређене боје за прикупљање фармацеутског отпада?	35	9	0
	79.55 %	20.45 %	0.00%
Да ли апотека прикупља фармацеутски отпад од грађана?	22	22	0
	50.00 %	50.00 %	0.00%
Да ли апотека има на огласној табли обавештење да прикупља фармацеутски отпад од грађана?	27	15	2
	61.36 %	34.09 %	4.55%
Да ли апотекарска установа има истакнут списак организационих јединица које су одређене за сакупљање фармацеутског отпада од гарађана?	28	15	1
	63.64 %	34.09 %	2.27%
Да ли апотека поседује документацију да је фармацеутски отпад правилно уништен?	30	14	0
	68.18 %	31.82 %	0.00%
УНУТРАШЊА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА СТРУЧНОГ РАДА	Одгов ор ДА	Одго вор НЕ	Без одговора
Да ли се у установи/приватној пракси редовно спроводи унутрашња провера квалитета стручног рада?	42	2	0
	95.45 %	4.55 %	0.00%
Да ли стручни савет установе/оснивач приватне праксе прати и организује спровођење унутрашње провере квалитета стручног рада и о томе сачињава извештај са предлогом мера за отклањање недостатака?	37	6	1
	84.09 %	13.64 %	2.27%

Да ли постоје документоване иницијативе за отклањање уочених недостатака?	29	14	1
	65.91 %	31.82 %	2.27%

ПОСЕБНЕ ОЦЕНЕ И ЗАПАЖАЊА И ПРЕДЛОГ МЕРА

Посебне оцене и запажања, а у складу са тим и предлог мера односе се углавном на следеће:

1. Неопходна кадровска обезбеђеност у складу са законским прописима и радним временом.
2. Неусклађен асортиман производа, дечије играчке које немају едукативни карактер и књиге, који нису део Правилника о листи производа који се могу продавати у апотеци.
3. Препоруке за издвајање посебног места у официни који омогућава поверљив разговор са пацијентом.
4. Лекови са психоактивним контролисаним супстанцама се чувају и издају супротно законским прописима (апотеке немају закључан сеф и не воде Књигу наркотика).
5. Не постоји документована иницијатива за отклањање уочених недостатака у току редовне унутрашње провере квалитета стручног рада.
6. Неопходне појачане активности по питању редовних контрола опреме, у складу са препоруком произвођача
7. Усаглашавање и правилно вођење здравствене документације и евиденција.
8. Усаглашавање са законском регулативом којом се дефинише поступање са фармацеутским отпадом.